

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

De dansk-svenska
småprinsarna
Georg och Fleming,
söner till prins Axel
av Danmark och
prinsessan
Margaretha

Ur innehållet:
MANNEN SOM INTE PASSAR
ATT VARA GIFT
Chaplins första fru skild-
rar den store humoristen
som äkta man
+
NUNNA FÖR EN DAG
av DR. LAURA PETRI
+
Slottet där hjältekonungen
sov den sista sömnen
+
JUBILEUMSARTIKEL
av GREVINNAN FANNY von
WILAMOWITZ-MOELLENDORFF
+

FOTO,

Keslet.
Köpenhamn

K R Ö N I K A

från en skånsk sommarstrand.

NÄR MAN NALKAS DEN LILLA BYN står Sofia och viftar ett vänligt välkommen. Armarna svänga med en livlighet den man inte skulle tro en dam om som har den aktningvärda åldern av 89 år. Men Sofia är väl konserverad och alltjämt uppvakad av traktens bönder som komma och lägga sina håvor för hennes fötter, inte som present likvisst utan för att hon i utbyte mot markens färska gröda skall ge dem rågade mjölsäckar. Ty Sofia är, som ni förstår, en väderkvarn, en gammal holländare av det ståtliga slaget, med hög stenfot och en bro på vars breda brygga mjölnarn kliver ut ibland och kastar en prövande blick över den skånska slätten och Sundet med dess många fartyg som så här på avstånd stå orörliga som en flock små lek-saksbåtar. Mjölnarn hängiver sig dock inte åt naturbetraktelser, han är bara intresserad av att se från vilket håll vindarna komma. Så här på sommaren äro de rätt loja, man behöver minsann inte reva segel på vingarna, tvärtom vara glad om det kommer en pust som inte tas bort av trädtopparna eller motas av kyrktornet, det vitkalkade templet som pekar mot skyn. Hundraårig tycks hon inte ha motstått ålderns påfrestningar så väl som den andra, åtminstone tyder ett järnband runtom tornkroppen på behov av stöd. Men gudstjänsten pågår obehindrat i templet vars valv smyckas av hela sex ljuskronor förutom ett fullriggat skepp som med en mängd extra segel vilkas namn vore hieroglyfer för en landkrabba och under full krigsberedskap riktar sina kanoner mot altartavla och predikstol.

En konfirmationshögtid i Allerums idylliska prästgård där skånsk gästfrihet i gammal god stil utövas av dess vänliga kyrkoherde och maka hade kommit mig att sedermera gästa Sundets mångbesjungna strand (Allerum ligger nära Sofiero men ett stycke från kusten) Öresund har liksom Mälaren sin drottning men runtom henne ligger ett helt hov av väna och ljushylta Sundsprinsessor hos vilka det är gott att vara. De ha sin badstrand och sin pir där fiskarna sitta och lägga råd om vad man skall göra för att få bukt med det usla fisket. Där promenera sommargästerna för att se solnedgången och utmed kajskoningen ligga barfotalassar på magen för att fånga krabbor. Men på kvällen när stillheten råder över den långa havsarmen tändes fyren och då börja de många ljusen vid Sundet föra sitt stumma växelspråk. På Nakke hoveds sandklitter blinkar det från danska landet och Kullen på sitt svenska berg svarar med ett förstående klipp. Stjärnorna tändas och slockna och ute på piren sitter ett kvarglömt par och svärmar om kärlekens säkra ledfy. Utan klipp.

Den lilla byn är nätt och prydlig och trivs gott med sina gäster som befinna sig utmärkt väl om också den lantliga ro var-

om de drömt ibland grumlas genom missräkningar av det slag varom följande klago-

skrift vittnar som en dag lästes på ett av de små samhällenas anslagstavlor:

Till X-rups tuppar!

Pigga, krya, morgonvakna
fulla utav friskt humör
tycks ni aldrig lusten sakna
för oss sjunga uti kör.
Melodin är känd och låter
mitt på dagen käck och bra.
Men när vilans tid är åter
vill vi gärna nattro ha.
Börja klockan 3 att gala
är för galet tycka vi
därför vill förstånd vi tala
så ni låta vackert bli.
Före 6 vill ej vi höra
edert gälla kuckliku,
slumra ni uppå ert öra
hälst till klockan slagit 7.
Tag nu Eder snällt till vara!
Lyss till övertalningar,
annars vi från X-rup fara
och dess många galningar.

En sextioåring.

Och en kulturgärning.

Fröken Elisabeth Thorman.

60 ÅR FYLLER DEN 31 AUGUSTI FRÖKEN Elisabeth Thorman. Välkänd för Iduns läsekrets som tidningens trogna medarbetare och som en av vår svenska textilkonsts främsta krafter.

En bana fylld av energiskt och grundligt arbete ligger bakom födelsedagen — och säkert även framför. Det är data om prästdottern med gamla kulturanor i blodet, som först blir lärarinna, men snart finner sitt rätta element bland textilkonstens utövare i en 20-årig tjänstgöring hos Handarbetets vänner som lärarinna, varjämte hon hinner med en livlig föreläsarverksamhet och skriftställarskap. Sedan 1924 ha dessa två senare verksamhetsgrenar helt lagt beslag på henne.

Men innanför ramen av torra data rymmes en sällsynt levande gärning. Det är icke endast att Elisabeth Thorman gjort en kunskapsrik och högst betydande insats på sitt verksamhetsfält till fromma för textilkonstens fördjupning och förädling, det är framför allt att detta hennes arbete burits av en sällspord entusiasm. Sällan träffar man en människas som med sådan glödande nitälskan, sådan rivande, outtröttlig och hängiven uppoffring, sådan ideell hänförelse, står i och sliter för sin livsuppgift som Elisabeth Thorman. Ingen ansträngning, intet hinder, ingen knapp tillmätt tid får stå i vägen, när Elisabeth Thorman vill göra nytta för textilkonsten. Kanske stöter hon en och annan representant för den trögare svenskheten — den där tror att grundligheten får lida på bekostnad av farten och det omätliga intresset — för pannan, men den belackaren kan "födelsedagsbarnet" ta med ganska stor ro. Ty många fler äro de, både bland textilfackmännen och den stora allmänheten, som känna sig stå i stor tacksamhetsskuld till Elisabeth Thorman för vad hon utträttat på ett av landets rikaste kulturområden. Mycket skulle vara utforskat och okänt i svensk handaslöjd och kvinnogärning av i går och i dag, om inte Elisabeth Thorman dragit fram det i ljuset och präntat i folk dess betydelse. Och mycket smaklöst och oskickligt och pietetslöst i textilkonsten skulle fått svängrum, om inte Elisabeth Thormans argusöga vakat och vaktat. Därför honnör för födelsedagsbarnet och varmaste önskan om fortsatt arbetsvitalitet och framgång. Även Idun tackar för värdefullt och uppskattat medarbetarskap.

Att hotet hade åsyftad verkan betvivlas. Man fick väl ta igen skadan i en morgon-slummer och sedermera i badets ljuvliga vederkvickelse, dessa solbad vid stranden där varje sandgrop är som ett sanatorium. Med regelbundna mellanrum far tidens oro förbi i form av en flygmaskin som sveper över vattnet men det rubbar en lika litet som när fiskarna komma klivande barbenta i det långgrunda vattnet och dra not för att få agn till sitt torskfiske. Råkar en sommarnajad bli instängd under sprattel och skrik le fiskarna i mjugg åt bytet men låta det ändå slippa undan över maskorna.

Så flyter tiden förbi behagligt och stilla som Sundet självt en av dessa vackra sommardagar. Och stadsbon börjar bli svärmisk och drömma om en evig idyll i någon av de murgrönsbevuxna stugor som ligga inbäddade bland täppors mångfärgade buketter samt en och annan raritet, ett mognande mullbärsträd, ett persiketräd som vid husknuten erbjuder sina sammetslena frukter. Det är kväll och de många väderflöjlarna, stugornas lika nödvändiga som olikformade tillbehör, ha slagit sig till vila. På gården går en flicka och plockar bort varje grässtrå som skjuter upp mellan kulerstenarna ty det skall vara fint till söndan. Från en granngård höras de spröda tonerna av en taffel spela en vals, en av det sirliga slaget vid vilken mormors krinolin kanske dansat fram i rytmiskt avmätta svängningar. Det är som gammal tid skulle stå upp igen bakom stockrosor och doftande lavendel.

Men på morgonen sliter det i flöjeln, Sundet fräser i vita vågor och regnmolnen stå med spända kinder. Slut med drömmier för den här gången och fram med kappsäckarna. Flyttfågeln äro i farten.

Celestini

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

SAKNAR UNGDOMEN RELIGIÖST INTRESSE?

DET FINNS FÖR MYCKET STELA RELIGIONSFORMER, SOM INTE
KUNNA ENTUSIASMERA UNGDOMEN

NÅGRA UTTALANDEN I EN AKTUELL FRÅGA.

D:r Poul Bjerre konstaterar ungdomens bristande religiösa intresse och pekar även på vad han anser vara orsaken därtill:

Skall ungdomen vara religiös? Är det icke både sundare och naturligare att den är ute och sparkar fotboll på söndagarna än att den går i kyrkan?

Frågan kan tyckas paradoxal. Vi äro ju vana att med ordet religiös förbinda de djupaste känslorna och de högsta strävandena, och det kan tyckas som vore det självklart att framförallt den ännu bildbara ungdomen inriktades mot dessa.

Men saken har en annan sida. Hur man än definierar ordet religiös undkommer man icke begreppets sammanhang med evigheten. Att vara religiös i djupare mening är att ha sin förankring i evigheten, så att den jordiska tillvaron uppleves som en detalj — vare sig man sedan betraktar denna detalj som något oväsentligt, som ett övergående ont, eller som ett väsentligt medel till ens fullkomnande.

Men evighetskänslan å sin sida har ett upplösligt samband med döden. Till fullo uppleva vi den först när vi stå inför dödens ofrånkomlighet och måste fråga oss: — Vad sedan? Och vår evighetsförankring ernå vi först efter hand som vi genomgå livets förkrosselser och bli offer för allt det döda hos våra medmänniskor i form av motstånd mot frigörelsen, i form av hat, ondska, förtal.

Allt detta döda i timlighetens värld föder hos den starka människan icke förbittring; — det väcker i stället längtan efter en fullkomning som icke finnes inom denna världs gränser, längtan efter ett liv i fullare mening än den jordiska detaljen — kort och gott evighetslängtan.

Allt detta gör att religionen i grund och botten föga är ungdomens sak. För ungdomen är det naturligt att den med obruten vitalitet uppgår i de glädjekällor den möter omkring sig vid livets uppvaknande. Ungdomen är till sitt väsen erövrare, den vill med friskt mod gå mot livet för att bli delaktig i så mycket som möjligt av vad det har att skänka människorna. Döden är så fjärran. Den är något överkligt. Och då blir det även något överkligt att se bort från den dag som är och sträcka sig mot en evighet, som man icke upplevat och därför icke känner finnas till. Ungdomen riker mestadels att bli eftersägare, att bli oäkta, om den forceras till religiösa uttryck. Bristen på religiositet hos ungdomen kan följaktligen vara uttryck för ett sanningskrav, en vilja att icke hemfalla åt hyckleri. Den har icke förutsättningar att verkligt i sitt inre känna det de äldre känna, när de tala om Gud, frälsning, evighet, o. s. v., varför skulle den då taga dessa ord i sin mun? De kunna under sådana förhållanden endast bli tomma fraser. Det är, hur egendomligt det än kan låta, ofta bland ungdomen just de starkaste karaktärerna och de bästa sanningssökarna som äro de mest irreligiösa. De svagare söka under de äldres inflytande suggerera sig vissa känslor och upprepa vissa böner i hopp att de därmed ha nått en religiös inställning.

I dessa dagar då de religiösa frågorna äro föremål för särskild uppmärksamhet tack vare religionsfrihetsakkunnigas utlåtande, K. F. U. M. konferensen m. m. har det syntts Idun lämpligt att något skärskåda ungdomens — alltså framtidens — ställning till det religiösa arbetet. För dagen ha vi nöjet publicera två intresserade auktoriteters uttalande i frågan — det är tänkvärda och allvarliga ord i en viktig samhällsangelägenhet.

Men detta problem har även en annan sida och den är den viktigaste.

Någon har sagt att ungdomen har en stor förmåga att beundra det den icke förstår. Där ligger en viss sanning. Ungdomen, som själv står naturen nära, anar intuitivt det stora, sanna och äkta och böjer sig för detta även om det i viss mån överstiger dess horisont. Ungdomen, som så väl behöver något att trygga sig till i sin villrådighet gentemot allt det nya som ständigt möter den, har också ett naturligt behov att se upp till någon att vörda.

Man tycker då att dessa egenskaper borde resultera i att ungdomen i religiöst hänseende åtminstone intoge en beundrande, en vördande, en tillitsfull ställning även om den ej är tillgänglig för religiös väckelse och djupare delaktighet i religiöst liv. Och man kan fråga sig varför man finner så föga av detta hos nutidens ungdom; den har dessutom nära nog till älsklingssystem att håna och förlöjliga de religiösa institutionerna.

Orsaken till dessa missförhållanden synes mig ligga hos institutionerna och ej hos ungdomen. Även från strängt teologiskt håll medgives det att kyrkan konserverar åtskilliga magiska och primitiva rester av förgångna tiders religiösa former. Går man grundligt till rätta med det bestående upptäcker man att detta i hög grad än de mest frisinna teologer vilja medgiva förlorat livskontakten med tidsmedvetandet. Det är

Iduns augustipristävlan.

Som tävlingsämne för augusti i artikelserien Månadstävlingar har Idun valt ett ämne, som säkert skall locka mångas penna

Söndagen och hemmen.

Söndagen är sedan urminnes tider veckans rekreationsdag, men dess betydelse i detta avseende tycks bli allt mindre, anse många. Förhåller det sig så? Är detta en lycklig utveckling? Vad önskar Ni av veckans vilodag och hur vill Ni tillbringa den? Allt detta — och ännu mera — är frågor, som söndagen inspirerar till och som det gäller att besvara i denna tävling. Uppsatsen märkt "Augusti-tävlan" skall vara inlämnad före augusti månads utgång. 100 kr. i pris tilldelas bästa bidrag.

mot detta och inte mot religiositeten i och för sig som vår tids ungdom reagerar. Vi kunna icke begära att den skall se upp till och som heliga betrakta ting inför vilka vi själva förlorat evighetskänslan — det vore att begära att den skulle svika sig själv och bli osann. En gynnsam förändring i detta hänseende skulle ske genom oss, ej genom ungdomen, ifall vi göra rent hus med det slutlevade och oäkta och återigen lära oss att vörda och dyrka, då skulle ungdomen nog följa efter och i vördnad och dyrkan böja sig inför evighetsvärdena även om den ej tillfullo kan fatta det den böjer sig inför.

Pojkar vill ha roligt.

Överste E. Melander en av de ledande krafterna inom K. F. U. M., uppmärksam författare och föredragshållare i frågor som röra ungdomen och religionen, har en stark tro på svensk pojkungdom.

— Inte kan man klaga över religiös liknöjdhet hos ungdomen så stor som tillslutningen är till alla möjliga religiösa och kyrkliga klubbar och ungdomsföreningar. Att de högkyrkliga ungdomsföreningarna mest består av kvinnlig ungdom beror emellertid inte på att pojkarna ha något slags förakt för religionen i och för sig. Men liksom ålderdom och ungdom var för sig föredra olika sätt att fylla sitt religiösa behov, så är flickor och pojkar nu en gång för alla av skilda kynnen. Pojkar vill ha roligt. Och det är visst ingenting som hindrar att deras religionsintresse i hög grad kan befrämjas samtidigt som man bjuder dem på allehanda uppfriskande nöjen. K. F. U. M. är ingen omvändelsefabrik och intet tvång utövas på medlemmarna i fråga om deltagande i uppbyggelsestunder av något slag, undantagandes korum, som ju är obligatoriskt vid scoutlägren och sommarlägren. Var och en har sin fulla frihet, men det möter alltid upp fullt med pojkar vid bibelsamtal o. dyl. som brukar anordnas inom K. F. U. M. Och det är inga sentimentala och överspända naturer eller tungusar bland den manliga ungdomen som visar sig vad man kallar mest religiös, tvärtom är de käcka och inom respektive kamkretsar mest avhållna och aktade.

I det stora hela är den moderna ungdomens religionsbehov och aktning för fädernas kyrka inte stort mindre än de voro hos fäderna själva. Men det blåser andra vindar, allt rör sig i annan takt och det går inte längre att skilja så strängt på andligt och världsligt. Enda möjligheten att hålla den strängt upptagna nutidsungdomen i kontakt med kyrkan — vare sig statskyrkan eller friförsamling — är nog att kompromissa och försöka inlägga andliga värden i världsliga rörelser. Scoutrörelsen har nog oerhört mycket gott att betyda för framtidens släkte likaså är K. F. U. M:s-idén med sommarläger — ursprungligen en idé från Amerika — ett led i stråvan att ge manlig ungdom upphöjande andliga ideal. Men vi är, som sagt ingen omvändelseinstitution och först och sist undfly vi tråkigheten.

Nobless

GER DJUP GLANS

SMETAR EJ

BEVARAR SKORNA

VAR ÄR DEN KVINNLIGA PRÄSTEN OCH GÄSTGIVAREN?

NYA LANDVINNINGAR FÖR KVINNORNA. — VAD MAN SÄGER I IDUNS TÄVLAN.

Den kvinnliga prästen efterlyses i *Amand Jarls* inlägg, vari bl. a. säges:

KULTURHISTORIEN ÄR BL. A. HISTORIEN om människornas alltmer klarnande uppfattning av och respekt för människovärdet. Ju högre ett folk når i civilisation och kultur, dess mera utjämnas i regeln den sociala differensen mellan såväl folkklasserna som de båda könen.

Kvinnans tillbakasatta ställning i jämförelse med mannen leder sitt upphov till baka ända till det primitiva stadium i sakens historia, då den kroppsliga styrkan var den viktigaste och för familjens och stammens existens avgörande egenskapen i kampen mot fiendliga horder och farliga vildjur. Icke så att kvinnans roll under dessa ständiga strider för livet saknade värde eller i själva verket ens var av underordnad betydelse i jämförelse med mannens. Men det var männens mod och tapperhet, männens styrka och vapenskicklighet, som avgjorde stridens utgång, männen gingo före och kvinnorna följde efter.

Den svenska kvinnan har, vad social och politisk likställighet med mannen angår, hunnit långt, och någon större social missnöjesanledning för den kvinnliga delen av vårt folk förefinnes väl knappast. Kvinnor kunna likaväl som män direkt göra sitt inflytande gällande i lagstiftning och förvaltning, och de flesta tjänster och ämbeten kunna beklädas av kvinnor.

Emellertid finnas åtskilliga befattningar, för vilka kvinnan ännu anses ovärdig. I vissa fall söker man förgäves efter de sakliga och bärande skälen härför. Så är t. ex. förhållandet med prästämbetet, som icke får innehavas av en kvinna. Varför får kvinnan ej bli präst? Man frågar och väntar ett sakligt motiverat svar. Men nej, det enda omotsägliga argumentet blir i allmänhet: »Min känsla säger, att jag har rätt». Det är kvinnans egenskap av kvinna, icke några förmenta med hennes kön förenade svagheter eller brister, som hittills fått avgöra saken. Man kan icke undgå att göra den reflexionen, att det här måste vara religiösa fördomar och religiös vidskepelse, som ännu förmå utöva så stor makt över upplysta sinnen, att förnuftet bringas att tuga.

Att kvinnan skulle sakna eller vara sämre utrustad med avseende på de egenskaper, som prästen för att rätt kunna sköta sitt ämbete bör äga, kan icke med rätt påstås, än mindre bevisas. Tvärtom talar allt för att kvinnan lika väl som mannen borde, till fromma för en sant kristlig folkkultur genom att lämnas tillträde till det prästerliga kallet, sättas i tillfälle att i än vidsträcktare mån göra sin religiösa och humanitära begåvning fruktbarande.

Amand Jarl.

Ämnet "Kvinnans nya landvinningar" ha lockat många pennor till Iduns julitävlan. Priset har denna gång icke varit lätt att utdela — vi ha för första gången måst dela på det: halva priset går till sign. Uppriktig — vars bidrag återfinnes i förra n:r — för en väl-skriven och tänkvärd uppsats, men Fru Iduna fann den alltför negativ för att inte också vilja belöna ett mera kvinnooptimistiskt bidrag. Därför går andra hälften till sign. Amand Jarl, som vill se kvinnorna i predikstolen. Här publiceras några utdrag ur denna och andra tävlingsskrifter.

Den kvinnliga gästgivaren behövs.

Utom tävlan men uppfordrad därtill av denna ger Sverige-Amerikastiftelsens beresta och erfarna sekr. fröken *Eva Fröberg* ett bidrag till ämnet och säger bl. a.:

Några erfarenheter då och då av den svenska landsortens sätt att bereda trevnad åt den resande och semesterfirande allmänheten, gör att jag vågar fatta penna för att peka på ett visserligen ej nytt, men bedrövligt och tyranniskt rekryterat yrke, nämligen restaurang- och pensionatföreståndarens. — Finns det en varelse som är mer hopplöst överlämnad åt ett oblikt öde, mer skandalöst uppskörtad, än den som trots allt, ger sig ut för att se sig omkring i vårt kära fosterland?

Tillåt mig fråga, varför skulle ej unga flickor med praktiska anlag, kunna studera gästgivar-kultur i utlandet? Det är ej nog att vara väl förfaren i kökets hemligheter; en innehavare av restaurang eller pensionat, måste ha administrativ tålam, veta att arrangera med en smula smak

samt ha »hand om folk». För att stå ut med allehanda pensionatstyper, måste personen i fråga kanske rent av vara — »folkkär!»

Det är rätt så mycket som behöver reformeras beträffande våra lantliga restaurangförhållanden, som visst hålla på att stelna i brist på kritik. Smörgårdsbordets förfall t. ex.! Bort med allt plockigt smågods, gengångare från svunna psevdokulinariska njutningar.

Ett par ordentliga smårätter eller färskt uppskuret på några få assietter, vore det ej bättre än ett halvtjog förtorkade antikviteter? Likaså borde en nyskuren ostbit till varje mål vara en hederssak för ett pensionat med självaktning.

En varmrätt till lunch och två rätter mat till middag vore ock alldeles tillräckligt, om det bara vore väl lagat och väl serverat.

Summa summarum, välskötta små restauranger och pensionat i landsorten, bleve säkert en vinst både för landet och för företagaren.

Det borde och skulle finnas möjligheter i vidsträckt mån, d. v. s. från Ystad till Haparanda, att bo bra och äta enkelt men gott, för 5 à 6 kronor om dagen.

De företagsamma damer som hjälpte semesterfolk och andra icke millionärer till en genom ovannämnda villkor betydligt förlyuvad sommarrekreation, skulle förvisso ej bli utan sin gyllene belöning. Men naturligtvis, de blivande entreprenörerna måste ha affärsanlag, måste ha lärt sig sitt yrke samt vara beredda att arbeta, ej att se på —

Eva Fröberg.

En kvinnlig och kommunal klockarefar.

Den flitiga tävlingsdeltagaren "Spinn Vidare" drömmer om ett nytt och mycket vidsträckt arbetsfält:

Min framtidsdröm är, att i varje församling skulle finnas en av kommunen avlönad kvinna, som hade hand om de humana intressena. Hon skulle vara en slags »klockarefar som allting ska bestyra». Det finnes visserligen kommunalordföranden, men han såväl som präst, kantor och lärare har sin speciella tjänst. Denna chimärkvinnan Humania skulle vara allt i allom. Det väljes nästan alltid manliga barnavårdsmän. Det skulle vara gott för en nödställd moder att få vända sig till en förstående kvinna. Vidare skulle Humanias uppgift vara, att se om gamla och sjuka vilka ej vistas i kom-mungården eller ålderdomshemmet utan i sin egen stuga. De gamla hänga fast vid sin egen hydda, sin kaffepanna och sin frihet så länge de orka, och i synnerhet dessa gamla som sett bättre dagar ha svårt att utbyta den egna stughärden mot ålderdomshemmet. Till Humania skulle de få komma med sina bekymmer och sin reumatism och när särskild vård vore av nöden skulle hon skaffa sådan. Hon skulle lysa som en sol hos landsbyg-gens ensamma och fattiga. Det finnes

(Forts. sid. 879.)

Fru Edith Gemmel, född Hultner, maka till direktör Harald Gemmel, Stockholm.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarls-gatan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39. Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Wålhjält, Skolvägen, Ålfjö.

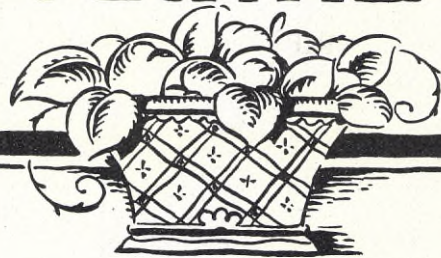
flossamattor, Gardiner, Möbeltyger

Slitstarka, färgäkta, vackra.

Konstfliten, Gila Hööskolan, Göteborg.

JUBILEUMS-ARTIKLAR

DET FINNS MÅNGA ENSAMMA MEN jämförelsevis få isolerade människor i vår tid. Den enskilde individen har väl aldrig förr i människosläktets historia stått i så stark kontakt med andra, råkat så många och hört så ingående talas om än fler av sina medmänniskor som just nu. Det är rent förunderligt, hur mycket folk vi var och en av oss komma i beröring med, tro oss känna och veta det väsentliga om. I yttre avseende göres också allt möjligt och omöjligt för att umgänget och utbytet oss emellan skall gestalta sig så angenämt och hållas inom så bekväma och lämpliga former som möjligt. Tidningarna äro fyllda med goda råd om bästa sättet att umgås, och om hur vi skola kunna göra intryck på varandra genom vårdad kroppsskötsel, elegant men likväl billig klädkultur, praktiska heminredningar med plats för så många gäster men så få barn som möjligt, och kulinariska råd om hur den eller den festmiddagen bäst skall kunna visa, vad huset förmår och "begås" som en antikens offermåltid på det högtidligaste och värdigaste sätt. Allt detta kan säkert vara behöfligt, men det bevisar, att vi sällan i våra vardagsbegrepp räkna med det väsentliga i umgänget människor emellan, med ett utbyte av tankar, erfarenheter, känslor och gemensamma strävanden. Konversationen rör sig om så likgiltiga ämnen som möjligt. Man törs så sällan tala öppet med varandra, man "vet" så mycket om varann, men "känner" varandra så litet! Vi svenskar äro annars kända för vår generositet, men vi sakna något av den själens abandon, som driver rörligare sinnen ut på intressanta och lönande strövtåg och upptäcktsfärder. Äro vi rädda för att bli besvikna? Vi äro diskreta och älskvärda, men vi föredraga att se på en slät och banalt uttryckslös yta, då en smula psykologisk djärighet i blicken eller en aningsfull intuition kunde låtit oss få se linjer, ljus och skuggor av livets egen växlande skönhet. Efter en "bjudning" talar man hos oss oftast om maten, kläderna och detaljer ur gästernas eller värdfolkets liv — men sällan om något samtal som förts eller någon bekantskap som fördjupats. Ack, att vi visste mindre om varandra, men kände varandra bättre!

Umgängeskunst.

Av

Fanny Wilamowitz.
Moellendorf.

Om sättet att umgås, och det nutida umgängeslivets förkärlek för likgiltiga samtalsämnen, om det fina spelet av känslor och kontakt människor emellan skriver författarinnan, grevinnan Fanny von Wilamowitz-Moellendorf i sin jubileumsartikel.

Vi veta i allmänhet en hel del yttre fakta, och ur dessa sluta vi oss till resten. En titel kan vara tillräcklig för att på ett håll framkalla det älskvärdaste tillmötesgående, på ett annat en oöverbärlig misstro. Av ett yrkesval och en partibeteckning göra vi vissa slutsatser och lämpa vår konversation därefter, ålderskillnad kan framkalla distans, skvaller överdrivet intresse eller också iskall högdragenhet. "Så eller så skulle jag då aldrig göra, om jag vore i hans eller hennes kläder", är ett typiskt uttryck. "Kläderna" representera då i allmänhet yttre faktorer, som tros vara utslagsgivande. För en verklig människa äro de inre faktorerna de enda avgörande. Och det finns fler verkliga människor, än man anar. Och det lönar sig att söka lära känna dem!

Goethe talar någon gång om att allt som är levande skapar en atmosfär omkring sig, som är svår att beskriva, den måste upplevas. En personlighet gör sig alltid förnimbar, men vad vi märka och kunna mottaga är vår ensak och beroende på vår andliga utvecklingsgrad. Vilja vi lära känna en människa — varvid det är fullkomligt likgiltigt och snarare störande, om vi veta en massa detaljer ur den människans liv — gäller det att se på och lyssna till trenne ting: Människans miljö, såväl den ur vilken hon framvuxit, som den hon senare skapat sig själv. Dit hör också "atmosfär", om vil-

ken Goethe talar. Människans anlag, hennes medfödda gåvor till ont och gott, talanger, viljekraft, karaktärsegenskaper och möjligheter av alla slag. Sist men viktigast av allt och intressantare än något annat, om man är psykolog, kommer det egna inom en människa, det som ingen ser och som hon själv sällan är medveten om: Det, som gör att hon av tvenne ting väljer det ena, att hon känner affinitet och drages till vissa människor, förhållanden, landskap, böcker, musik o. d. Att hon plötsligt kan blomma upp och visa sidor och intressen, som kanske ingen i hennes närmaste omgivning ens anar att hon äger.

När vi lärt känna en människa, ha vi alltid därmed blivit rikare, fått en ny möjlighet till att giva och taga emot. Ty var och en äger någonstans i sitt väsen en hemlighetsfull fögåva, en olikhet, en rikedom, varigenom hon skiljer sig från alla andra. Hennes egen personliga insats och gåva. Men vi få aldrig tro, att vi nått botten, att vi för alltid känna en människa, som vi en gång fått möta. Livet står aldrig stilla, och "det egna" inom en människosjäl går också ständigt nya vägar i sin sökan efter det mål, som vi ana men aldrig kunna se. Och själen förändras och förvandlas under sin vandring. Vi äro icke desamma vid tjugo års ålder som vid femtio. Men gåvan som gives av människor, vilka vilja lära känna varandra kan icke mätas, stängas inne eller stjälas. Den är levande som livets självt.

Walt Whitman har i några rader tecknat skillnaden emellan att veta och att känna:

"Då jag hörde den lärde astronomen, såg bevisen och siffrorna radas upp framför mig.

Och lyssnade till astronomens tal, som applåderades i föreläsningssalen.

Hur snart tröttnade jag icke, kände mig sjuk utan orsak!

Jag reste mig, smög mig ut och vandrade bort.

I den hemlighetsfulla, fuktiga nattluften, och tid efter annan

Såg jag upp i den oändliga, fulländade tystnaden.

Upp emot stjärnorna."

CAP
Pom-Pom

Yppersta kvalitetschoklad i
Palmery och Mjolk
i originalaskar å
1 krona (170 gr.) • 50 öre (80 gr.)

POLITIK OCH KÄRLEK

EN FRANSK PRINSESSA SKRIVER OM KATARINA II:s KÄRLEKSÄVENTYR.
BOKEN FÖR DAGEN I PARIS.

Prinsessan Lucien Murat.

"DERAS KÄRLEK" ÄR NAMNET PÅ en serie biografier, behandlande ryktbara personligheters kärleksliv och som förläggarfirman Flammarion utger sedan några år tillbaka. Ett tjugotal volymer ha redan utkommit. Bland de kvinnliga pennor, som ritat porträtt av historiska passionskvinnor, vill jag först nämna Myriam Harry, som med orientalisk prakt skildrat drottning Kleopatras kärlekssaga. Gérard d'Houville (madame de Régnier) har skrivit en lovsång över kejsarinnan Joséphine, och Cécile Sorel, som på teater Français uppbär rollfacket av "grande amoureuse", har givit en sympatisk och livfull bild av sin ryktbara föregångerska på sjuttonhundratalet, Adrienne Lecouvreur; Marcelle Tynaire har gjort en tidstrogen teckning av den kungliga mätressen madame de Pompadour.

Den sist utkomna biografien är Katarina II:s av Ryssland. Hennes kärleksäventyr har prinsessan Lucien Murat fått i uppdrag att berätta, och man kan säga att hon gått till sin uppgift con amore.

Den var icke lätt. För att med sådan munter frispråkighet, i släkt med krönikornas på sjuttonhundratalet, våga teckna den stora Katarinas mycket omväxlande erotiska liv, fordras det nästan att som författarinnan vara en grande dame med anor, som sträcka sig till denna tid och bortom samt att ha vistats som jämbördig vid det ryska hovet och kunnat forska i familjedokumenterna, detta ryska hov, vilket ända till sin undergång, kan man säga, förde samma otroligt lössläppta lyxtillvaro som under den märkliga drottningens regering. I inledningskapitlet ger författarinnan en ögonblicksfotografi från ryska hovet, som jag tillåter mig att återgiva.

"Det var innan kriget, den femtonde augusti, gamla tidräkningen. Storhertiginnan Maria Pavlovna firade sin födelsedag med en utfärd i det gröna. Storhertiginnan var tsarens tant. Vi voro inbjudna till en frukost ute i skogen i närheten av Sankt Petersburg. Vi, det vill säga hennes franska vänner och hennes hovstat, inalles femton personer. Gläntan, i vilken vi slog oss ner, var ljus och glad, storhertiginnan smålog, och vi skrattade för att behaga henne. Duken var utbredd på gräset och en guldservis, prydd med kejsarliga örnar, var utplaterad här och var, knuffande undan prästkragar och vitsippor.

Genom granarna trängde pipblåsarnas tunna, skarpa toner, blandade med trummornas tamtam som väckte sländorna ur sin slummer. Iklädda amaranterröda blusar tågade in genom öppningen till gläntan bullrande gardessoldater, vilka sjöngo, och blygt närmade sig hand i hand bondfolk, som började dansa med ett allvarligt uttryck på sina ansikten. Ett glatt Ryssland som det tycktes. . .

Vad vi voro långt från revolutionen! Vi skrevo år 1913. Då jag sade några artiga fraser till storhertig-

Stor uppmärksamhet har den bok väckt i Paris som en av Frankrikes mest bemärkta damer ur aristokratien, prinsessan Lucien Murat, skrivit om Katarina II av Ryssland och hennes kärleksäventyr.

innan med anledning av den improviserade baletten, svarade hon:

— Allt är improviserat och inget ändras i detta land. Det hänger ihop med det förflutna, delvis av likgiltighet, delvis av glömska. Och för att bevisa detta påstående, berättade Maria Pavlovna följande lilla anekdot:

— En skyltvakt stod alltid posterad mitt på en gräsmatta i trädgården utanför det kejsarliga palatset. Då Bismarck var i Sankt Peterburg, kom han att fråga kejsar Alexander, varför i alla dagar mannen var ställd just där? Ingen visste besked. Det gjordes efterforskningar, och då visade det sig att detta bruk daterade sig från Katarina II:s dagar. Hon hade en vår fått se på denna gräsmatta den första snödroppen och låtit ställa en man att vakta den. Blomman var vissnad, kejsarinnan död — men hundra år senare stod fortfarande en man på vakt.

— Och i denna glänta, återtog storhertiginnan, är sedan urminnes tider mötesplatsen vid de kejsarliga jakterna. Strax intill denna vägkorsning mottog Katarina II sin första kärleksförklaring. . . "

En första, som ej skulle bli den sista! Men låt oss ej gå händelserna i förväg.

Endast femton år gammal kom Sophie av Anhalt-Zerbst från det tyska småhovet till Sankt Petersburg såsom brud till Peter av Holstein, som var kejsarinnan Elisabets systerson och tronarvinge och döptes enligt ryska ritualen till Katarina Alexsjevna. Hennes make var en degenererad och brutal varelse, som Katarina dock förblev trogen i sju år. Och endast genom påtryckning från kejsarinnan, vilkens moraliska begrepp voro mycket ryska (hon var ej för intet Peter den stores dotter) liksom från sin stormästarinna, ingick hon en förbindelse för att skaffa landet en tronarvinge. Redan länge hade en viss greve Serge Soltykoff förföljt henne med en hyllning, som ingalunda lämnade henne kall. Så blev Soltykoff far till Paul Petrowitch, den blivande härskaren över det heliga Ryssland.

Ehuru vacker och högt uppsatt fick den tjugotreåriga Katarina inom kort märka att männen icke äro att räkna på. Snart gjorde Soltykoff färre och färre försök att få träffa henne, kanske av fruktan för Peter, och då tårar och jämmer ingalunda svarade mot hennes kraftiga, blodfulla temperament, tröstade hon sig fort med den unge vackre polacken Stanislaus Poniatowski, som av den sluge engelske ministern spelades henne i händerna. Poniatowski stod nämligen under dennes inflytande, och såväl de inhemska politiska partierna som de utländska beskickningarna sökte att i Katarinas närmaste omgivning nästla in män vilka kunde tjäna deras avsikter. Men Katarina var dem för slug! Hon slösade visserligen med guld och nådevedermålen — men hon åsidosatte aldrig Rysslands intressen. Sina gunstlingar gjorde hon sig av med, då de blevo henne besvärliga.

När kärleken var som hetast mellan henne och Stanislaus Poniatowski, skrev hon till dennes fader följande ord:

"Karl XII erkände Edra förtjänster, jag vet att erkänna Er sons och skall kanske upphöja honom över själve Karl XII."

Hon höll sitt löfte genom att göra Stanis-

laus till konung i Polen — för att därefter snöpligen beröva honom hans krona.

Bröderna Orlov, Grigorij och Aleksej, spelade även en viktig roll i Katarinas såväl politiska som sentimentala existens. Med deras hjälp gjorde hon statsvälvningen av den 8 juli 1762, vilken i mycket påminde om Gustav III:s, som ägde rum tio år senare. Bland de som fingo släppa till livet var Peter III, den detroniserade maken, som stacks ner av Aleksej Orlov.

Denne Alesej Orlov, vilken var en lika tapper som hetlevrad krigare, kom sedermera på en hovfest i gräl med Potemkin, som efterträtt Grigorij Orlov i kejsarinnans gunst. Och med en biljardkö slog han denne i huvudet, så att ett öga brast. Därav uppkomsten av smeknamnet "cyklop", som kejsarinnan ofta använder i brev till Potemkin. Det var samme Potemkin, som lät måla och uppsätta leende husfasader eller kulisser på den Eriksgata, som det behagade kejsarinnan att företaga genom vissa delar av sitt enorma rike. Hon ville nämligen, som hon sade, "se till sitt lilla hushåll". Den resvagn i vilken hon färdades innehöll sovrum, salong, bibliotek och spelsal, ett rullande hus på medar. Den följdes hack i häl av fjorton täckta slädar och hundrasextiofyra öppna, och fem hundra hästar stodo i beredskap, gnäggande vid varje hållplats. Termometern visade sjutton grader under noll, och det var en sträcka om sextonhundra mil som man hade att färdas. Ett slädparti, som kunde anstå en enväldig kejsarinna!

Eftersom denna biografi ingår i serien "Deras kärlek", är hela Katarinas liv och gärning sedd ur den erotiska synvinkeln, och de stordåd hon uträttade genom att skapa ett stort och mäktigt Ryssland skymta endast bakom de intriger och förvecklingar, som voro en följd av hennes kärleksförhållanden. Alltför många, och delvis så drastiska, att man här och var är frestad hoppa över desamma och som belyser hennes geniala politik och berättar om hennes brevväxling med filosofer och lärde.

Prinsessan Murat påstår, att Katarina endast korresponderade med de franska upplysningsförfattarna såsom en Voltaire, en Diderot, därför att de klandrade Frankrike som hon hatade. Detta antagande får kanske tagas med någon moderation, men säkert är att Peter III ingalunda var den fullkomliga kretin hon gör honom till. Under sin korta regering hann han göra flera goda reformer, och hade han ej ställt sig så helt på den preussiska sidan samt tagit avstånd från den ortodoxa ryska kyrkan, skulle Katarina ej haft så lätt att tillvälla sig makten.

I sin helhet innehåller den lilla volymen en mängd intressanta uppslag och pittoreska tidsbilder, framställda med fart och liv, och skönheten i det nordiska landskapet har fått i prinsessan en lika lycklig som varm tolkarinna.

Hur friskt och medryckande är icke t. ex. beskrivningen på Stanislaus och Katarinas första kärleksmöte! Den återfinnes i början på femte kapitlet, som har till överskrift: Politik och kärlek.

Politik och kärlek, det kan man också sätta som måtto över Katarina II:s hela liv och gärning.

ANNA LEVERTIN.

Matlusten ökas
Förordas av läkare. — Fås å alla apotek.
IDOZAN A **IDOZAN B**
svagt arförande. ej arförande.

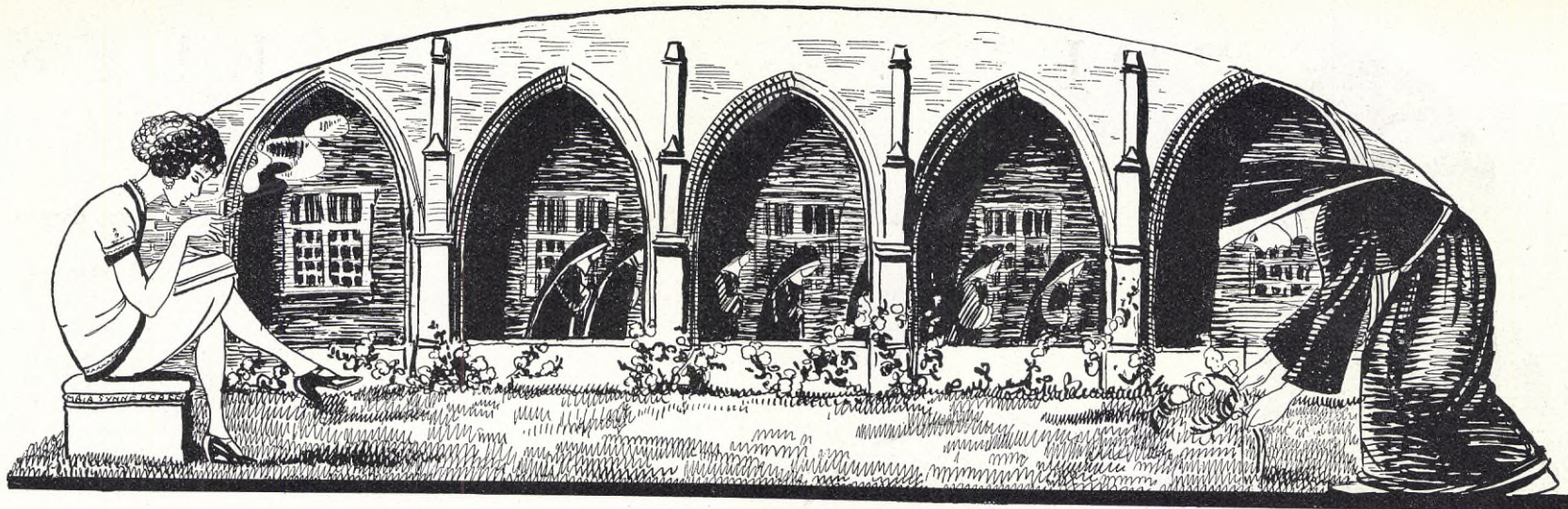
om Ni tar IDOZAN, erkänt bästa järnmedicin. Hög järnhalt.

Begär originalflaska å kr. 3. 50.

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

NUNNA FÖR EN DAG

ETT MEDELTIDSKLOSTER SOM INTE ÄR FRÄMMANDE FÖR NYA TIDER OCH NYA SEDER.
MEN NUNNORNA FÖRA ETT STRÄNGT LIV SOM FÖRR.

DET ÄR MED EN KÄNSLA AV helgd jag stiger in i klostret Sankta Gertrud i Louvain, där man lovat mottaga mig "som en syster". En nunna går i den stora grönsaksträdgården i hela sin stass med slöja och allt och sysslar med sina grönsaker, trastarna spela i de väldiga gamla träden, jag känner som jag kommit in i en medeltida sago-värld.

Jag föres genom sal efter sal, väldiga gemak, halvt förfallna. Min ledsagerska glider fram som en ande och stannar framför en dörr med mitt namn på, sedan försvinner hon ljudlöst. Jag kliver på. Det är ett litet enkelt rent rum med en smula instängd luft. Jag springer fram till fönstret och slår upp det. Under mig strömmar en å, mitt rum ligger rätt över vattnet och bildar tillika med gången utanför en bro över strömmen. På andra sidan antar byggnadskomplexet en annan karaktär, mer elegant än storslagen. Jag ser en väldig vinterträdgård med tjocka vinstockar, som sända sina grenar in genom de trasiga glasen. Det råder en härlig villervalla, och druvorna frodas inne som ute.

Klostret är sedan 12-hundratalet, och ursprungligen har här rätt manligt regemente. Det är en synnerligen förnämlig institution, för att bli prior här tarvades det åtta adelsled, och endast höga herrar ha fört spiran i dessa gemak. De sitta här avmålade, och den siste var en tämligen tjock herre, som tydligen försummade sina fastedagar. Han regerade i slutet av 1700-talet och gjorde ett ömkligt slut på hela härligheten. Det var han, som tog sig före att utöka klostrets redan förut försvarliga utrymmen med en tillbyggnad på andra sidan strömmen. Här inredde han ett charmant hem åt sig och sin älskarinna, som han ägnade sin tid och sin ömma omsorg, och de stackars munkarna dristade sig inte över bron och kände sig som får utan herde. Hjorden förskingrades, och det magnifika klosterpalatset har stått öde i över hundra år. Men strax efter kriget förvärvades det hela av benediktinerna, och nu finns här en liten trupp benediktinernunnor, tolv stycken och två postulanter, som gå på prov. De senare springa omkring i korta kjolar i vardagslag, men kasta över sig en lång svart kåpa, då de gå i mässan. Systerarna koka mat i långa banor i sina svarta slöjor med den svarta vida kjolen uppskörtad under ett mörkblått förkläde.

Med fart och humor berättar d:r Laura Petri om sin dag som nunna i et franskt kloster med medeltida anor och presenterar en rad intressanta och roande kvinnotyper.

Man har öppnat sina väldiga salar och massor av rum för pensionärer, särskilt kvinnliga studenter vid universitetet. Nu i ferierna är det huvudsakligast gäster, som önska några dagars tillbakadragenhet från världen, som söka sig hit. Det myllrar av folk i trädgårdar och trappor. Mig tyckes som de goda nunnorna knappast få den frid de sökt. De äro så blygsamma och tillbakadragna och försvinna man vet knappt varthän, men i den stund man behöver dem, strax äro de där till hands med råd och dåd. Riktiga små tjänsteandar äro de.

Dame Placide ledsagade mig på min upp-täcktsfärd i klostrets otaliga gångar och vinklar och vrår. Hon var tjugufyra år och mycket öppenhjärtig. Hon hade gjort sin profess, d. v. s. uttalat sina bindande nunnelöften, fått håret skallat och mottagit sin gyllene trolovningsring för ett år sedan, men ett fyra års prov hade föregått. Hon var *dame*, men det finns också sådana, som äro bara *systrar*. Skillnaden är egentligen den att damerna ha fört sin lilla hemgift med sig i sitt jungfruliga bo, efter kriget och francens fall tarvas det cirka tjugufem tusen francs, d. v. s. mellan två och tre tusen kronor, och det är ju inte dyrt för försörjning för livstid. Systrarna däremot komma med två tomma händer, de ha ingenting att giva mer än sitt arbete. De utträta också de grövsta sysslorna och ha händer som riktiga kökspigor.

Alltså, dame Placide är bunden för livet, men skulle hon längta ut i världen, så är det bara att skriva till påven, som alltid är snäll och tillmötesgående och skänker den världs-älskande själen dispens från alla bindande löften. Men det är ytterst sällan någon begagnar sig av hans generositet. Man har gjort sitt offer en gång för alla, och så är det inte mer med den saken.

Min lilla ciceron beskriver alla klostrets skulpturer och konstverk så gott hon kan.

"Sniderierna över de här pelarna", säger hon, "gisslar alla klostersynder. Där är fräsaren, och där är den som alltid talar illa om sina bröder. Och där är den stackars munken, som löper ut i världen och bär sina barn i kor-

gen på ryggen. Och titta, där är två nunnor i skärselden, som den snälle prästen beder för." Hon skrattar ett lustigt litet skratt. "Augustinerna påstår att de stygga nunnorna är benediktiner, men benediktinerna vill ha dem till augustiner."

Vi komma till köksträdgården, vars största prydnad är ett kolossalt mullbärsträd med tusende gula, röda och svarta bär, stora, sköna. Här står ett duvslag med små vita duvor, som härbärgeras till minne av Sankta Scholastika, Benediktus' av Nursia syster och grundarinna av den kvinnliga benediktinerorden. Brodern tilläts ej närvara vid hennes dödsläger, men med sina blickar sökte han sig till det rum, där hon kämpade sin sista strid, och plötsligt fick han se en vit duva svinga sig ut ur fönstret i Scholastikas rum. Det var hennes rena själ, som lyfte sig mot höjden.

Om en liten stund stöta vi på en låda med vita råttor. Dame Placide påstår att de tillhöra egentligen studentskorna, som hålla sig med dem för sina biologiska studier, men studentskorna själva göra gällande att de hysa dem till Sankta Gertruds åminnelse. Hon är ju klostrets skyddspatron, och hennes bild möter oss, var vi gå. På en stor stenstaty har hon två små råttor krypande på sig, en på kjolen och en på armen. Min ledsagerska avslöjar för mig rättornas hemlighet.

Sankta Gertrud var sjuk en dag och längtade efter druvor. Men det var i fastlagen och förbudet smaka de små bären. Hon fick emellertid sin biktfaderns tillåtelse och åt, men visste bara inte var hon skulle göra av alla kärnorna, ty hon ville ej vara sina systrar till anstöt. Då sände den gode Guden ett par möss att kalasa på stenarna, och därför äro de små lydiga djuren, som villigt gingo Guds ärenden, nu förevigade tillika med Sankta Gertrud.

Dame Benedikta knackade på min dörr en dag och meddelade att hon var sänd av *Mère Prieure* för att visa mig prov på nunnornas handarbeten, vilka jag uttryckt min önskan att få se. Hon var som en ängel, inte så ung, som man brukar se dem fotograferade, utan som en något äldre ängel. Oskuld och godhet präglade hennes drag, och hennes leende var ljuvt som en sommardag. Jag sade henne att jag också älskade Gud, fastän jag inte var nunna, inte ens katolik, och hon försäkrade mig med innerlig värme att min förtjänst var

(Forts. sid. 88o.)

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

M A N N E N S O M I N T E

CHAPLINS FÖRSTA FRU SKILDRAR DEN STORE HUMORISTEN SOM ÄKTA MAN.

Chaplin i en av sina favoritsysselsättningar.

JAG VAR FEMTON ÅR, DÅ JAG första gången sammanträffade med Charlie Chaplin. Det var i en liten bokhandel. Medan jag stod vid disken, helt upptagen av böckerna framför mig, kände jag, att någon rörde vid min arm. Då jag vände mig om, fann jag Sid Grauman stående bredvid mig. I hans sällskap befann sig en annan person, en liten sorgmodig figur, en egendomlig liten man, med stora sorgsna ögon, vilka betraktade mig med ett trånande uttryck.

»Mildred», sade mr Grauman, »Charlie Chaplin önskar bli presenterad för er».

Under det vi voro kvar i den lilla bokhandeln, berättade Charlie Chaplin på sitt allvarliga sätt, att han tyckte om mitt arbete, att han trodde jag ägde stora förutsättningar för filmen, samt tillade, att han önskade träffa mig igen för att vidare dryfta detta ämne.

Detta var början till vår bekantskap.

Omkring ett år senare — jag hade just fyllt sexton — träffades vi åter vid en badort hos en gemensam vän. Efter middagen promenerade vi på badstranden. Det var en utomordentligt vacker afton, sjön och den vita sanden glänste som silver i månskenet. Det var just en kväll skapad för kärlek och romantik. Och jag tror, att det var då jag första gången fick en svag aning om, att Charlie Chaplin måhända hade något att säga mig. Då sade han ingenting, men hans ögon talade.

Så frågade han, om han fick besöka mig, och kort tid därefter voro vi förlovade.

Charlie fordrade nu, att jag genast skulle bryta mitt kontrakt, så att jag kunde ägna hela min tid åt honom. Detta lät sig lätt göra på grund av min ungdom, och jag själv var blott alltför glad att göra

Min mor var mycket emot vår förlovningsdels tyckte hon att jag var alltför ung att binda mig, och dels tyckte hon att ålderskillnaden var för stor — Charlie var nästan dubbelt så gammal som jag. Kanske var det just detta motstånd, som gjorde att vi beslöt ta saken i egna händer.

Vi försökte på egen hand anskaffa giftermålslicens, men detta misslyckades. Emellertid läto vi ej denna motgång avskräcka oss utan beslöt att avvakta tiden. Och till sist — efter ivriga böner och övertalningar — och då hon insåg att jag var fast besluten att gifta mig med Charlie, gav min mor sitt samtycke till giftermålet.

Bröllopet stod hos henne i Los Angeles den 23 september 1917. Och så började vårt äktenskap, som jag av hela mitt hjärta trodde skulle bringa mig livets stora lycka.

Smekmånaden tillbringade vi i Catalina, då tiden icke medgav en längre bröllopsresa. Vi hade båda filmer under arbete. Det var en lycklig tid. Charlie var ännu sig lik från förlovnings tiden. Han blev visserligen mera allvarlig, men det var blott en stilla, allvarlig lycka, och icke den minsta antydning till verklig melankoli hade ännu yppat sig.

Charlie Chaplin vill vara ensam.

Men det fanns tillfällen t. o. m. under smekmånaden, då han långa stunder kunde förbli sittande djupt nedsjunken i en länstol, dyster och grubblande, stirrande rakt framför sig. Sedan vi återupptagit vårt arbete, började dessa dysterhetsperioder upprepas allt oftare. Efter en hel lång dags arbete i studion kunde han återvända hem och där omge sig med en ogenomtränglig mur av tystnad, antingen stirrande in i brasan eller rakt framför sig. Någon gång

Kring Charlie Chaplin, filmens största konstnär och en av tidens mest kända män, har en mer och mindre smaklig diskussions vägor gått höga under senaste tiden på grund av skilsmässan från hans andra fru. Med anledning av denna diskussion har det sitt intresse att höra vad en kvinna, som stått Chaplin närmare än någon annan, vad hans första hustru, Mildred Harris, säger om honom som äkta man — Idun har förvärvat hennes skildring och säkert skola många Chaplinbeundrare och filmvänner med intresse ta del av hennes i mångt och mycket för Chaplin rehabiliterande vittnesbörd.

Charlie till viljes, då jag älskade honom av hela mitt hjärta. —

försökte jag inleda ett samtal. Det var som att tala till väggen. Han tycktes inte ens veta av min närvaro.

Sedan jag förgäves försökt få honom att säga någonting, brukade jag ibland kysa honom god natt och gå till sängs. Han kunde då helt flyktigt besvara min kyss och därpå åter försjunka i djupa tankar. Så kunde han ofta förbli sittande ända till det började dagas, läsande en bok eller i djupa funderingar. Vid sådana tillfällen hade han totalt glömt att jag fanns till.

Stundom kunde han yttra några enstaviga ord och därpå ta fram sin violin eller sätta sig vid pianot. Timme efter timme kunde han hålla på att framtrolla de mest tröstlösa och sorgsna melodier. Han gick då helt upp i sin musik.

Tidals var han rastlös och orolig.

»Jag måste resa bort — jag måste vara ensam», sade han då. Då brukade han företaga långa promenader över fält och ängar — alltid ensam.

De skiftande sinnesstämningarna kommo och gingo. Ibland kunde han åter vara den gamla Charlie från fordom, öm, uppmärksam och kärleksfull. Då tycktes han glömma bort sitt arbete, glömma allt utom mig. Jag kommer särskilt ihåg en gång, då jag kom hem från mitt arbete med en brännande huvudvärk. Vid detta tillfälle ägnade han mig den ömmaste omvårdnad. För fysisk smärta hyser han alltid det största deltagande. Men ibland är det, som om han vore totalt känslolös för själsligt lidande. Icke så, att han med berätt mod skulle vilja göra någon ont, han kan helt enkelt inte fatta, att man kan känna sig sårad.

Ibland kunde hans dystra tankar driva honom ut i människovimlet. »Jag måste se folk omkring mig», sade han. »Jag måste träffa människor, jag måste se och tala med dem. Jag måste lära mig bättre förstå dem.»

Allt under det vårt äktenskap fortskred, blev han dystrare till sinnes. Den ena natten efter den andra kunde han vara borta, utan att jag hade en aning om, var han var. Att han icke var ute på »vilda orgier» visste jag dock, ty han tillhörde icke den sortens män. Han kunde helt simpelt icke motstå sin längtan efter ensamhet, kunde icke motstå sina mörka stämningar och dystra tankar.

»Jag måste vara ensam, jag måste tänka.»

Då kände jag det, som om en osynlig mur rest sig mellan oss, och jag förstod nu, att det var hans eget dystra sinne, som gjort honom till den ensamme man han alltid varit.

Det är ganska underligt att tänka sig honom ensam; en man, som genom sina filmer förvärvat sig millioner och åter millioner vänner i alla delar av världen. Under våra långa samtal före giftermålet, den tiden, då vi försökte övertala min moder att samtycka till vår förening, lärde jag mig redan förstå, att det var något, som fattades i Charlies liv. Inte så, att han någonsin berättade mycket om sina egna upplevelser. Även sedan jag blivit hans

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

PASSAR ATT VARA GIFT

ARBETE OCH DYSTERT GRUBBEL GÖR HEMLIVET OMÖJLIGT FÖR CHAPLIN OCH HANS FRU.

hustru, visste jag mycket litet om hans tidigare år och om hans kamp mot fattigdom och umbäranden. Han tycktes helst vilja glömma den tid, som varit, innan han vann den stora framgången.

Charlie i sitt hem, hans smak, hans intressen och hans vänner.

När det gällde hushållet var han alltid mycket sparsam. Han fordrade dock aldrig att få reda på varje liten detalj ang. hushållets skötsel, räkningar etc., men han hade uppställt en som han ansåg rimlig utgiftsstandard, och om denna överskreds för mycket, ville han alltid veta, vad det kunde bero på. Utgifterna för hushållet voro i allmänhet ganska stora, men aldrig extravaganta.

Snål skulle jag inte vilja kalla honom, inte ens överdrivet sparsam. Han var blott lika noga, då det gällde hemmet, som då det gällde studion. Kanhända hade hans tidigare år av umbäranden och försakelse lärt honom att inse penningens värde.

På överdådiga fester gav han aldrig ut pengar, som så många Hollywood-stjärnor göra. Den sortens tillställningar ha aldrig tilltalat honom det minsta. Med maten var han aldrig besvärlig. Han ville ha allting väl lagat och väl serverat men hade inga särskilda favoriträtter och levde för övrigt mycket enkelt. Drack gjorde han ytterst sällan — ibland ett glas vin till maten.

Charlie Chaplins eget val av nöje var att samla en liten utvald skara vänner omkring sig, icke utvalda med hänsyn till rikedom, social ställning el. dyl. utan blott och bart efter som han trivdes med dem och tyckte om dem. Han hade endast få verkliga vänner. Av dessa tror jag han tyckte bäst om Douglas Fairbanks och John Barrymore.

Under förlovningstiden, och även dessförinnan brukade Charlie ibland läsa poesi för mig. Han hade en uttrycksfull stämma och jag kunde sitta och lyssna på honom i timtal.

Sedan vi blivit gifta brukade Charlie ibland rekommendera mig någon viss bok att läsa, och det gladdde mig alltid, då jag kunde följa hans anvisningar i den vägen.

»Jag älskar dig, därför att du inte försöker göra dig duktigare än du är», yttrade han en gång ej långt efter vårt giftermål. Dock märkte jag, att han aldrig kände sig så lycklig, som då han var bland dessa vänner, med vilka han kunde utbyta tankar om böcker, konst och musik. Dessa hans vänner besökte ofta vårt hem, och han kunde då sitta uppe hela natten och bara tala,

tala, och åter tala om saker, som jag icke förstod.

Han ville alltid, att jag skulle vara närvarande, men jag märkte, att alla hans tankar kretsade omkring de böcker, den

Mildred Harris, Chaplins första fru.

musik eller de manuskript som diskuteras. Näst arbetet voro hans böcker, hans filmer och hans violin honom kärast. Hans bibliotek, som jag minnes det, var fullt av böcker av alla slag, böcker, som han både läste och kände till. I mångt och mycket var han sparsam, men när det gällde böcker eller konst såg han icke på slantarna.

Chaplins första och största kärlek är arbetet.

Någon eller några andra kvinnor var det ej, som kom emellan oss. Det var hans snille, hans arbete, hans önskan att isolera sig och hans dystra tankar, som voro orsaken till vårt äktenskapliga sammanbrott.

Charlie Chaplins enda stora kärlek i livet är hans konst. Utom kärleken till hans mor och hans barn kan ingenting annat bliva bestående. Sådan är hans natur sådan jag känner den. Jag tror nog, att han själv inser, att han icke är skapad för kärleken och äktenskapet i samma grad som andra män. Han sade själv en gång, att det ej finns någon varaktig lycka inom äktenskapet, åtminstone icke för honom.

Men sitt arbete och sin konst är han orubbligt trogen. Hans totala uppgående i arbetet erinrar mig om ett ordspråk, som säger: »Ett arbetets fulländning består av idel småsaker, och fulländning är ingen småsak». Då han var i arbete existerade intet annat för honom. Han befann sig i en annan värld.

Hur tidigt på morgonen arbetet vid studion än började, alltid var han där, ivrig och verksam. Där andra filmer kunde undanstökas på ett par veckor, kunde han arbeta månader i sträck med någon enstaka detalj, tåligt utformande scen efter scen, innan han blev nöjd.

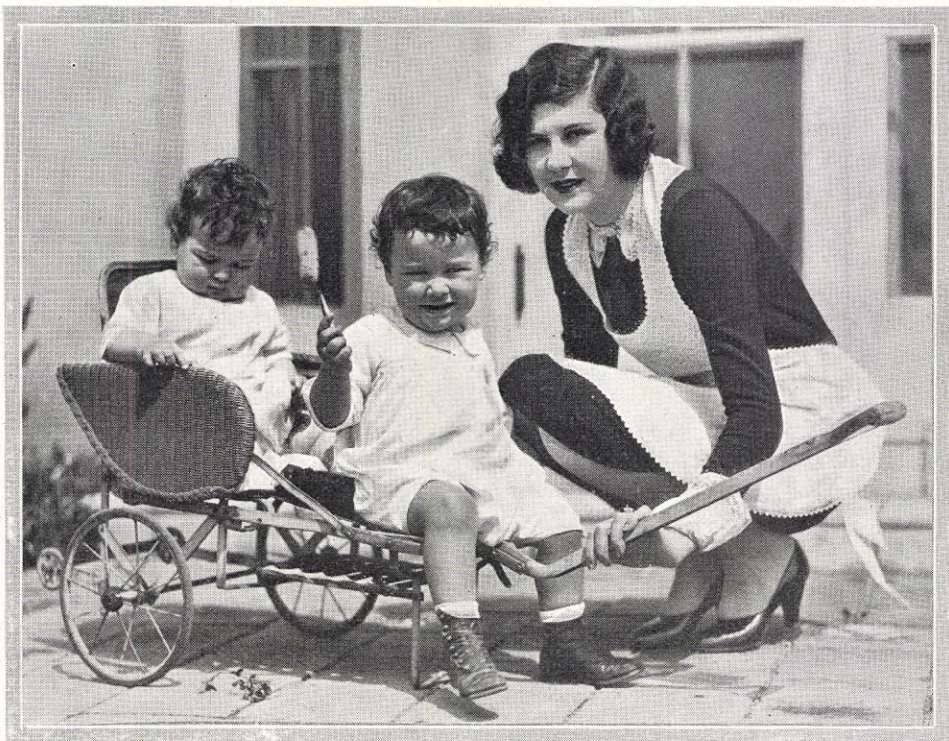
Jag tror icke, att Charlie någonsin frågar sig själv, om publiken kommer att gilla hans filmer. Han tänker endast på sitt arbete och utför detta så, att han själv blir nöjd med resultatet. Allt annat glömmes han. Om han känner en inre tillfredsställelse, så är det allt han bryr sig om.

Chaplin dyrkar barn.

Jag har ofta tillsports, om det fanns några särskilt utmärkande karaktärsdrag hos Chaplin. När jag blickar tillbaka på vårt samliv, kan jag icke beröra denna punkt utan att lämna till synes motstridande uppgifter.

Charlies tre mest framträdande egenskaper äro enligt mitt förmenande: hans passion för arbetet, hans kärlek och sympati för barn, även de allra minsta och hans stora kärlek till sin moder Hannah Chaplin.

Ehuru det är sant, att Charlies stora kärlek är hans konst, vill jag ändå påstå att hans kärlek till barnen är lika stor — och detta är kanske en av orsakerna till, att en kvinna aldrig kan bli mer än en episod i hans liv — en episod, som måste upphöra, då hans skapareanda vaknar och dödar varje annan instinkt. (Forts. sid. 879.)

Chaplins andra fru, Lita Grey, med deras barn.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. o.

EN SVENSK STORPOLITIKERS HUSTRU

HÄNDELSER OCH GESTALTER UR STOCKHOLMS 80-TAL.

Den 22-åriga Ebba Lindwall, i en pompös vit bröllopsstolett.

VI BARN AV DET UNGA SEKLET veta knappast eller inte alls vem Julius Mankell var. Hans samtid skulle det förefallit högst otroligt om någon sagt, att denne politiske stormans namn någonsin skulle falla i glömska, lika otroligt som tanken på att Brantings minne skall dö ville te sig för oss. Han tillhörde det s. k. nyliberala partiet, vilket nog inte skulle varit så lysande rött efter vår nuvarande politiska färgskala, han utövade ett vittomfattande politiskt skriftställarskap, blev riksdagsman i första kammaren, stadsrevisor och hade en otalig mängd andra viktiga uppdrag. En sällsynt popularitet kom honom till del ur alla läger. De som ännu minnas den gamle demokratveteranens begravning 1897 berättar, att när processionens vagnar voro framme vid kyrkogården hade inte de sista i leden av korporationer och sällskap, som skulle följa honom till graven lämnat Hötorget!

Någon gång mot slutet av 70-talet förde Julius Mankell för andra gången en ung fru i bo. Ebba Lindwall hette hon och utom det att hon var mycket vacker var hon tillräckligt intelligent, försynt, självförglömande och storsint för att bära upp sin ställning. Ty det har väl aldrig varit bara lek och lust att vara en storpolitikens hustru.

Fru Mankell fyller den 25 augusti 80 år. Den gamla frasen "obruten" kan inte användas i hennes födelsedagsintervju, ty hon tar emot på Sabbatsberg, där hon ligger med en avbruten arm. Men annars är hon en strålande gammal dam, som man kan föra ett samtal i viskande ton med och gå ut med på en rask promenad. Den som vore säker på att vara som hon då man fyller sextio år!

Fru Mankell träffade ju i sitt hem och i huvudstadens sällskapsliv allt vad dåtiden hade av remarkabla personligheter. Bland makens närmaste umgängesvänner

Som en erinran om det glada och eleganta gångna seklet kommer denna födelsedagsintervju där föremålet är en grand dame ur gamla Stockholms intelligensvärld.

minns hon Adolf Hedin, greve Carl Carlsson Bonde och general Sven. De försökte förstås så gott de kunde vara sin gamle väns unga söta hustru till behag. Det var väl ingen konst för greve Bonde, men general Sven, fast han var lika mycket hovman och kungagunstling plögade ju som bekant krydda sitt dagliga tal med kärnsvenska kraftuttryck. Han brukade äta middag på Operakällaren sommartiden tillsammans med Mankells, då de voro inne från sitt sommarnöje. Generalen satt och tuggade sina ord för att inte verka grobian på lilla fru Ebba. En gång kom han på en lycklig idé.

»Jag har någonting som inte fru Mankell har», sade han.

Det trodde fru Mankell.

»Jag har brev från er man när han låg i Polen och slogs. Dem skall ni få avskrift av.»

Ungen flyger ur boet.

Men låt henne flyga, så att hon kommer tillbaka.

I ett föräldraproblem, brännande i många hem, säges några kloka och goda ord av Vera von Kræmer.

— SCOUTFLICKOR, VILL JAG SÄGA er, de äro aldrig hemma! Det säger hela min skola.

Hon har nu inte håg att bli scoutflicka och då griper hon till det, som hon vet tar oss mest — att hon aldrig skulle hålla sig hemma.

Om det med scoutflickorna är rätt vet jag inte.

Jag bara vet, att problemet just nu är medelvägen mellan att vara hemma hos oss, med oss, och vara ute, ute i frisk luft och med kamrater. Till den åldern har hon nu hunnit nämligen. Det är inte längre fråga om att vallas som en liten flicka. För länge sedan har hon genom en tillfällighet kommit att lösa bekymret att själv gå ensam till och ifrån skolan, det med fasa av oss motsedda. Det skedde genom en fatalitet, utan att någon anade det och den lilla valde de mest trafikerade vägarna och stod där och ringde på dörren och hade klarat av hela frågan för all framtid.

Cyklingen är också klarad — att vända, att bromsa, att möta bilar — nej, jag blir ännu iskall, när jag tänker på det och då jag själv är den som sitter i en bil, spanar mitt öga alltid oroligt efter små kvinnovareser på velocipeder vid vägkanterna.

Simningen är klarad, att hoppa i från någon stor sten, att simma på rygg, att flyta på rygg, att hålla huvudet under vatten. Till spellektionerna går hon direkt från skolan och kommer hem slut och hungrig de dagarna.

(Forts. sid. 881.)

Nytaget porträtt av fru Ebba Mankell.

»Nu var det verkligen så», berättar fru Mankell, att generalen hade rätt, »jag hade aldrig fått något brev från min man. Vi voro aldrig ifrån varandra, han ville aldrig resa utan att ha mig med och under fästmanstiden umgicks han i mitt hem. Och aldrig tröttade vi på varandras sällskap. Jag kände mig aldrig tillbakasatt för allt arbete som fyllde hans dagar och nätter. De 17 år jag var gift var en enda lång lyckodag.»

För fru Mankells minne passerar också en rad av 80- och 90-talens största kvinnogestalter, somliga uppburna, andra omstridda, revy. Hon minns första gången hon träffade Ellen Key, en av de människor som hon sedan kom att hålla av och beundra verkligt uppriktigt. Det var ett sällskap av damer med verksamhet och ställning utåt, men samtalet rörde sig eget nog om något så prosaiskt som om knappömsnad och träningsövning av knapphål! Fru Mankell, som fått sig Ellen Key utmålade som en överspänd blåstrumpa och rabiatt samhällsomstörterska, blev inte lite förvånad över att finna henne kvinnligast av hela sällskapet och dessutom väl initierad i knapphålsömsnad.

Nu lever fru Mankell, inte på sina minnen som många andra vid hennes ålder, utan mitt i levande livet. Barnbarnen behöva inte komma och sitta vid mormors länstol när de vilja ha hennes sällskap, de kunna lika gärna låta sig inviteras av henne på bio eller teatern. Mormor läser deras tidningar och annan modern litteratur, och jag tror hon vet vad deras favorit på fotbollsplanen och kapplöpningsfältet heter.

Ebba Mankell är en grand dame med unga ögon under vitt hår, ungt sinne inom ett vackert och vördnadsbjudande yttre.

—ME.

JOFUROL

TEKN. FABRIKEN JOFUR, Postbox 227, Stockholm.

Befria rumsväxterna från ohyra.

Osvikigaste medel är vårt Jofurol-bad i förpackningar från 75 öre pr styck. Säljes hos alla färg-, frö- och kemikaliehandlare.

D E N Ö P P N A B U R E N

AV CAROLA PROSPERI. ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

NÄR ALLT VAR ÖVER, BEGRAVNINGEN undanstökad, den döde lagd i jorden och skandalen nedtystad när hemmet återtagit det lugna och dystra utseende, som är typiskt för platser där döden dragit förbi, tycktes Albina, änkan, rycka upp sig ur den långa dvala, som först lämnat henne fövirrad och bedövd. Hon kände sig liksom straffången från vars handled man tar bort järnkedjan, denna kedja, som tryckte så fruktansvärt, finns icke mer, men handleden värker, hon var som en inspärrad, som plötsligt föres ut i ljuset och solen: ljus och sol äro bland de bästa tingen här i världen, men ögon, som vant sig vid mörker, bli plågade av dem, och en hud, som anpassat sig efter skuggans fuktighet, känner eldens glöd. Hon vandrade omkring i den tomma våningen, stannade framför de öppna fönstren och höll sig med ena handen i fönsterbrädet liksom gripen av yrsel, tvekande, osäker, darrande och mistrogen, liksom kanariefågeln framför den öppnade luckan till sin bur. Slutligen insåg hon, liksom befriad från en tyngd, att hon var fri på allvar, att hon verkligen hade möjlighet att ta till flykten, och hon kände ända till rusighet den häftiga glädjen i ett nytt liv.

Nu var det tusen ting, som förströdde henne. Sömmerskor och modister kommo och gingo varje dag och hon provade och resonerade med dem. Väninnor och släktingar kommo för att göra visit, och hon tillbragte utan långtrådighet hela timmar med att tala lugnt i salongens milda halvdunkel. Det var kondoleansvisiter, men om den döde talade man föga. Alla visste att hennes man under deras tvååriga äktenskap varit en hustrann av värsta slag, som icke känt för henne annat än dyster och elak våldsamhet, för vilken hon måste ge vika: han hade varit fordrande, hård och svartsjuk som en orättvis husbonde,

En italiensk kärlekshistoria, fylld av den glödande tragik och dystra ödesbetoning, som kanske är oss litet främmande men så utmärkande för litteraturen från ett sydligare luftstreck än vårt. Forts. och slut följer i nästa n:r.

alla visste, att han gått under för sin egen skull, att han hade begått ett ömkligt självmord till följd av en skandal med kvinnor och spel. Därför talade man huvudsakligen om andra, mindre tvetydiga och mindre smärtsamma ämnen, om vädret, om den för tidiga sommaren, om vissa gemensamma vänners öden och äventyr och framför allt om Albinas förtjusande blomstrande utseende, som var så påfallande och behagfullt i denna sorgdräkt som tycktes föryngra henne.

Men en kväll då alla hade gått och hon åt middag ensam i den väldiga matsalen, uppssad av en gammal tystlåten betjänt, då hon såg sig tvungen att tillbringa några ensamma timmar, innan hon gick till sängs, återtog hennes ansikte det förvirrade och förskrämda uttryck det haft under änketidens första dagar, munnen, som såg så klarröd ut i det vita ansiktet tycktes blekna, de vackra gråbruna ögonen med de långa krökta ögonhåren och de bågiga ögonbrynen tycktes bli mörkbruna, fördunklade av besvikelsens skugga. Att icke Augusto Serra ännu kommit på besök? Han hade visserligen skrivit ett brev till henne dagen efter hennes mans död, han hade hälsat vördnadsfullt, när han mött henne i sluten vagn första gången då hon åkte ut sedan hon bar sorg, men han hade ännu icke kommit på visit, och detta var för henne en verklig gåta. Vad kunde väl hålla honom tillbaka? Kanske tanken att hon längtade efter ensamhet? Att hon var försänkt i dyster smärta? Kanske ängslan

att besvara? Dessa tvivel kunde icke han ha, som varit vännen i huset i så många år. Var han upptagen av nya sysselsättningar? Var han... Nej, ingenting kunde eller borde hindra honom från att skyn-da till henne under dessa förhållanden, att taga hennes händer, granska hennes ansikte, läsa i hennes ögon den ljuva och kärleksfulla hemlighet, som hennes läppar icke kunde ha uttalat men som hennes hjärta hade bevarat svartsjukt som en skatt. Varför dröjde han då, varför?

Och hon fick veta det, när hon i stället för Augusto Serra mottog ett besök av Clelia, hans fästmö. Clelia hade varit Albinas barndomsvän men var några år äldre, utan märkliga egenskaper, det var en ofarlig varelse, behaglig utan att vara vacker, sympatisk utan att vara förledande, livlig utan att vara fångslande, oförmögen att göra gott eller ont, en liten själ utan flykt eller anspråk. Ödmjuk och foglig, utan högmod liksom utan adelhet, villig att böja sig och gömma sig, hade hon med envis skarpsinnighet fäst sig vid Albinas vänskap, hon hade smekt, dyrkat och avgudat henne, hon hade beständigt format sig själv efter hennes mönster, levat på hennes smulor.

Knappt var hon inkommen denna dag, förrän hon bad om ursäkt och tryckte henne hårt intill sig, stackars Albina, hon hade först hört talas om olyckan dagen förut, då hon återvände från sin hemstad, där hon varit några dagar... Om hon hade vetat det förut, skulle hon genast ha skyndat till henne... Även Serra lät urskulda sig, han hade varit borta från staden hos sina föräldrar för att skaffa vissa nödvändiga papper för giftermålet...

— Ah! sade Albina förvirrad. Sedan frågade hon stilla: Skall ni snart gifta er? med en kristallklar klang i rösten, som

(Forts. sid. 882.)

Onsdagen den 10 augusti sammanvigdes komministern Holger Abrahamsson och fröken Eva Mörner, dotter till rektorn vid Birka folkhögskola, greve Robert Mörner och hans maka, född Palm.

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Gån in genom den trånga porten.

Matteus Ev. 7:13.

Den porten är trång och den vägen är smal, som leder till livet och få äro de, som finna den.

Matteus Ev. 7:14.

Himmelriket är likt en skatt, som har blivit gömd i en åker, en man finner den men håller det hemligt, och i sin glädje går han bort och säljer allt vad han äger och köper den åkern.

Matteus Ev. 13:44.

Allt det, som var mig en vinning, det har jag för Kristi skull, räknat såsom en förlust.

Filipper br. 3:7.

Där din skatt är, där kommer ock ditt hjärta att vara.

Matteus Ev. 6:21.

Vänd bort mina ögon, så att de icke se efter fåfänglighet.

Ps. 119:37.

Söken det, som är därovan, där varest Kristus är och sitter på Guds högra sida.

Kolosser br. 3:1.

Jag räknar det allt för skada,
vad mitt i världen var;
det kommer, det flyr — och lämnar
mig dubbelt fattig kvar.
Min enda skatt, min Jesus
jag byter icke bort
mot världens alla skatter,
som ägas här så kort.

I Oscarskyrkan i Stockholm sammanvigdes måndagen den 15 augusti underlöjtnanten vid Fortifikationen, greve Erik Stackelberg och fröken Elsa Mörner, dotter till kammarherre Hjalmar Mörner, Es-löv, och hans maka, född Sylvan.

Det är Fruksalt

som borttager dåsigheit och trötthet och skänker vigör och hälsa, genom att underlätta matsmältningen.
HENRIKSSONS KEM. TEKN. FABRIK, ÖREBRO.

SANITOS

D Ä R H J Ä L T E K O N U N G E N

OGH DÄR KARL VIII KNUTSSONS MOR VARIT GODSFR

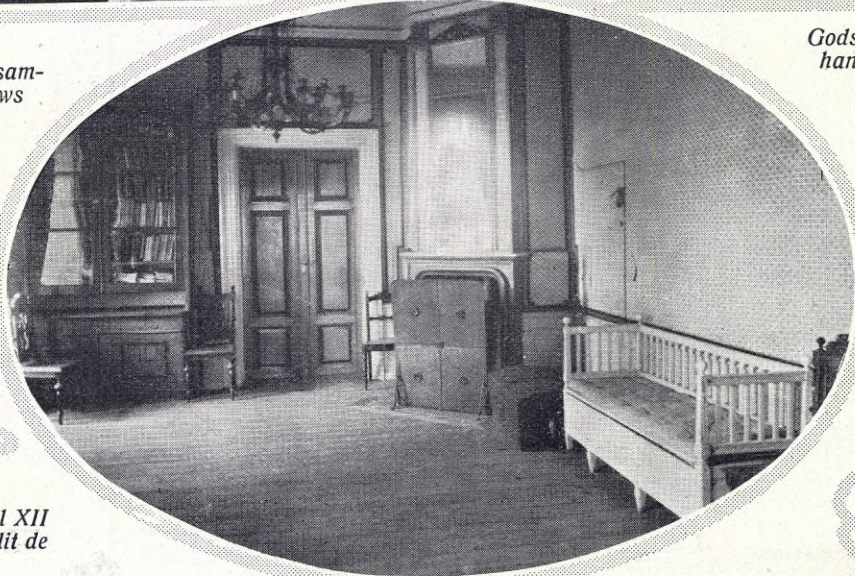
Ett historiskt Mälaregods, där svunnen och modern tid göra förtroligt möte är godsägare August Treschows vackra Målhammar varifrån godsägare August Treschows vackra Målhammar, om vars minnesrika historia och nuvarande skick Idun här är i tillfälle att lämna en intressant skildring.
(Foto: Eskil Eriksson, Enköping.)

Biljardrummet, som samtidigt är fru Treschows skrivrum.

Godsherran, löjtnant Johan Treschow på östra flygelns trappa.

Rummet där Karl XII en natt stod på lit de parade.

Vardagsrummet

MÅLHAMMAR, FORDOM MOL- eller Mulhammar, vid Sagån och Mälaren har en ägarelängd med flera stolta namn än de flesta av alla gamla vördnadsvärda mälaregods. En hel rad av medeltidens stormän skrevo sig herrar till Målhammar och den förste, med säkerhet kände ägaren, var kung Birgers marsk Tyrgil Knutsson, halshuggen 1306. Under drottning Margaretas tid ägde Carl Ulfsson gården, som han lämnade i arv till sin dotter Margaretha, konung Karl VIII Knutssons moder. Herrar och fruar ur landets ädlaste ätter (Vasa, Bjelke, Oxenstierna, Sture, Krummedige m. fl.) innehade sedan genom arv och förvärv godset, men först med Banérska tiden, början av 1600-talet, inbröt Målhammars storhetstid. Fältmarskalken Johan Banér byggde det ståtliga slott som finnes avbildat i Suecia Antiqua och utvidgade egendomen så att han rådde över 100 mantal.

Men det är dock inte om honom utan om hans son Gustaf, »Dullebanéren», som säggen lever i Målhammars historia. Dullebanéren var en svirare och en spelevinker, trots den lysande rad av titlar som han fogade till sitt namn. Greven av Sordevala, friherren till Gamla Carleby, herren till Mål-

hammar, Kongs-Norrby, Strömserum, Mörby och Verder, Översten för livgardet och riksstallmästaren Gustaf Banér, var allt annat än sin samtids persona grata. Han kom bland annat ett förfärligt rabalder åstad genom att, enligt gamle Anrep »redan under sin första frus livstid resa kring i landet med friherrinnan Maria Skytte av Duderhoff.» Faktum är att han gifte sig med denna dam ett år innan grevinnan Catharina Banér dog, men han måtte inte haft klara papper på skilsmässa för han åtalades för tvegifte och dömdes till sex års landsflykt, men benådades. Enligt en annan version lär han ha klarat sig från alltihop genom att avlägga värjemålsed. Gården in-tecknade han — kanske han spelade också — så att den övertogs för gäld av brukspatron Adlercrona år 1681.

År 1719 arrenderade en friherrinna Sigrid Banér Målhammar. Det var således hon som iordningsställde stora salen i västra flygeln och tände de hemstöpta talgspirorna för Karl XII, då hans bår på väg från Fredrikshall, uppställdes där natten mellan den 23—24 januari 1719.

Slottet råkade så småningom i förfall. Under Karl XII:s tid avtogs koppartaket

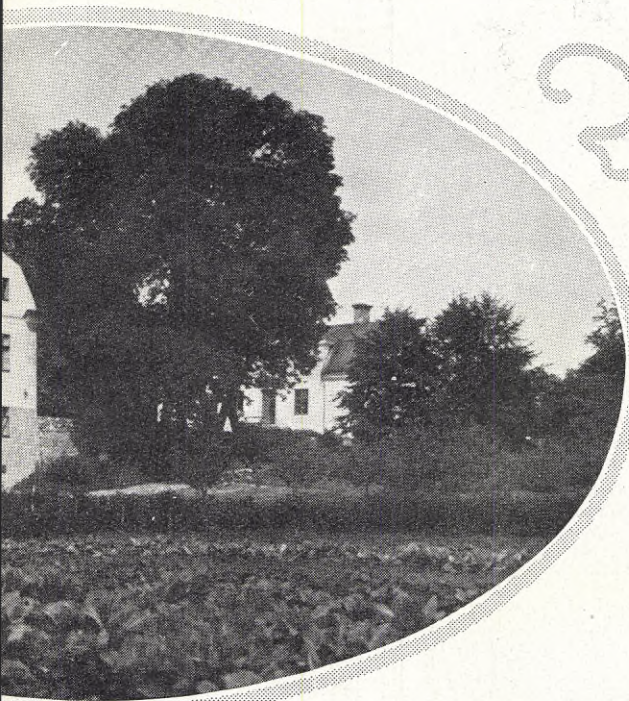
och såldes till Västerås domkyrka, vars torn det nu pryder.

Under Fredrik I regering revs hela den ståtliga huvudbyggnaden. Det är således av hela Johan Banérs monumentala Målhammar kvar de bägge flyglarna, den östra efter en grundlig men pietetsfull restaurering, använd till boningshus, medan den västra tjänstgör som gästvåning.

Man har just ingen känsla av att det är en flygelbyggnad man träder in i, flyglarna äro byggda i proportion till slottet och därför i storlek ungefär som en vanlig ordinär herrgårdsbyggnad. Man kommer direkt från förstugan med det nötta stengolvet in i vardagsrummet där makliga sittmöbler grupperats kring en ofantlig spis, krönt med Banérska och af Uhrska vapnen. Väggfält och dörrar i gråblått med rik ornamentmålning, f. ö. hela rummet med sina djupa fönsternischer präktiga varma textilier och tunga möbler, kunde gott tänkas stått i nära nog orubbade skick under århundraden. Å ömse sidor om detta rum ligga matsalen och biljardrummet, det senare ett verkligt roligt sådant. För det första är det en stor vitlackerad biljard, vilket i och för sig har nyhetens behag.

S O V D E N S I S T A S Ö M N E N

MÅLHAMMAR, ETT STÄTLIGT VÄSTMANLANDSGODS.

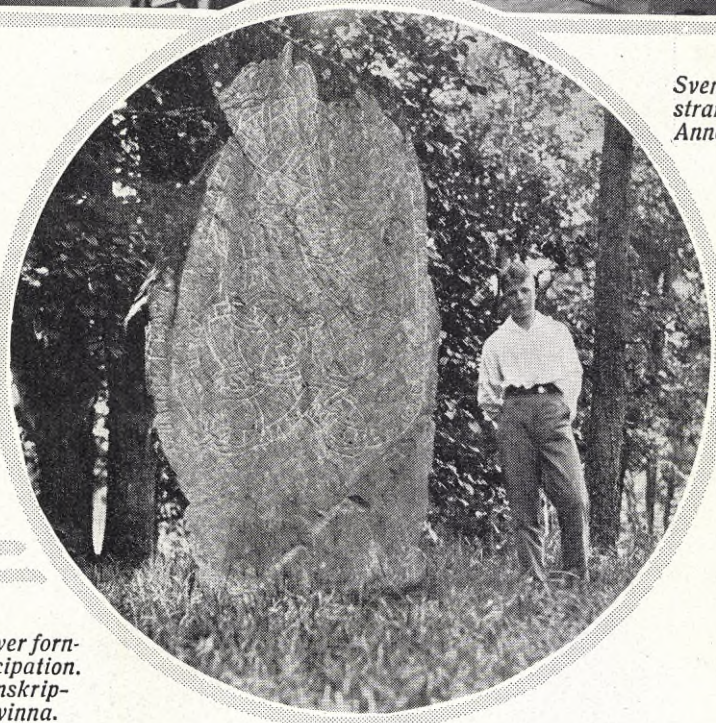
ammar från parken.

Svensk handslöjd blomstrar på Målhammar. Fru Anne Treschow i vävstolen.

dekorativ vapenrydd spis.

Ett minnesmärke över forntida kvinnoemancipation. Runsten, enligt inskription rest av en kvinna.

Vidare har den sällskap med husfruns stora vita skrivbord, en bokhylla i ena långvägens längd och en samling gustavianska stolar i olika smäckra modeller. På biljarden ligger ett gammalt unikt täckte, engelskt arbete. Det rika blombroderiet är utfört av fint ullgarn i klara färger på vit lärftsbotten.

I nästa rum residerar gårdsherrn och där inne tränger sig den nya tiden in på en, trots väggarnas rad av gamla familjeporätt. Inredningen, mängden av sifferfyllda papper och andra ting och den färskna myllan på godsägarens gula kalvskinnstövlar skvallrar om att inte Målhammars domäner ligga för fädot.

Övre våningen består av sovrum, poj-karnas avundsvärdt ändamålsenliga rum och enda dotterns lilla kammare, som har mycket mer gemensamt med brödernas lyor än med begreppet flickrum. Unga fröken Eva blir nog bra med tiden, hon gick i Lundsbergs skola medan familjen hade sin bostad där — godsägare Treschow är nämligen intendent för lantbruket vid Lundsberg — och hippologi är den vetenskapsgrän som intresserar henne mest i världen.

Källarvåningen är emellertid det, åtmin-

stone ur hosmoderssynpunkt, mest intressanta. Dit är det magnifika köket, elektrifierat och försett med alla möjliga moderna möjänger, förlagt. Matkällare och skafferier, härliga stora luftiga sådana, tjänarinnornas rum och vävkammaren ligga under källarvåningens stjärnvälvdade tak. Dock kan man inte tala om »källare» i vanlig mening då alla bostadsrummen och köket ligga på nivå med marken åt parken till.

Ja, parken, den vore väl värd några ord. Stor och skuggig lutar den ner mot Sagån, själva jorden under de höga lindarna liknar fuktig grön moss. Stormhattarnas turkosblåa små giftbägare gyttrar sig tillsammans till en hög häck, floxen glöder i långa ratter mellan de bägge vittrappade flyglarna. På en kulle står en bautasten, en märklig sådan i sitt slag. Inte så mycket för att den hittades som bro över en bäck i skogen, sådant är ofta fornminnesmärkes öde. Men inskriptionen förmåler, att »sten denna» restes av någon, vem det nu var »och syster hans». Efter vad riksantikvarien lär ha sig bekant, är detta den enda runsten i Sverige, där en kvinnas namn befunnits värdigt att hugfästas.

Västra flygeln har hela nedre våningen

inredd till gästrum. Det är bara stora salen, där kung Karl en gång stod lik, som inte bebos. Men det är visst inget spökrum. Nog berättas det svävande historier om oförklarliga ljud som skulle ha hörts där innifrån, men om man ligger och fantiserar vägg i vägg med hjältekonungens likrum så låter väl en knäpp från en gammal möbel som en åskskräll. Gästvåningen har emellertid både värmeledning, elektriskt ljus och badrum och flera av rummen ha gamla vackra gustavianska sängar. En eldskärm, broderad av en fröken von Knorring — vilken ätt 1829—1891 besatt Målhammar — vittnar om vilket jättearbete en svag kvinna i den gamla goda tiden orkade taga sig före. Här står också ett praktfullt spanskt smyckeschatull, sannolikt från Isabella-tiden, med gyllne beslag på mörkröd sammet och vars lås är ett mästerverk i konstsmide.

Antingen man nu får bo dagar och veckor i den historiska gästflygeln eller kommer till Målhammar för några korta timmar tar man med sig därifrån minnet av ett hem med gedigen ursvensk prägel och av ett gästfritt och hjärtligt värdfolk.

TH. K.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

AUGUSTA GUNTERBERG
F. de Laval, Alingsås. Änka
efter seminarieadjunkten A.
W. Gunterberg.
85 år den 1 september.

MARIA LÖFVENIUS.
F. Indebetou, Arvika. Änka
efter lantbrukaren Hjalmar
Löfvenius.
75 år den 31 augusti.

ELIN KALLERMAN.
F. Craelius, Göteborg. Änka
efter kaptenen vid Skånska
Trängkåren F. W. Kallerman.
70 år den 30 augusti.

IDA MONTELIUS.
F. Nordlund, Stockholm.
Änka efter bankosekreteraren,
v. häradshöv. C. W. H.
Montelius.
70 år den 2 september.

KARIN HASSLER.
F. Hellberg, Vadstena. Änka
efter kyrkoherden Ake Hassler,
Kyrkheddinge.
65 år den 28 augusti.

STINA SCHEFFER.
Fröken, Weimar. Dotter till
majoren U. I. Scheffer och
hans maka, född frih. Posse.
65 år den 31 augusti.

**HEDVIG NATHORST-
BÖÖS.**
F. Liedholm, Stockholm. Maka
till vice häradshövdingen
Ernst Nathorst-Böös.
65 år den 2 september.

AMELIE GYLLENSVÄRD.
F. grev. Piper, Djurholm.
Maka till kaptenen m. m.
Carl-Gösta Gyllensvärd.
60 år den 5 augusti.

ANNA BURSELL.
F. Sandberg, Riala. Maka till
kyrkoherden Knut E. Bursell,
Riala.
60 år den 19 augusti.

WALBORG HAGELIN.
F. Lilliestierna, Mariestad.
Änka efter provinsialläkaren,
dr. J. V. Hagelin.
60 år den 1 september.

SIGRID KRUSE.
Fröken, Karlskrona. Lär. v.
Karlskrona Högre Lärov. för
flickor. Författarinna, Led.
av Stadsfullmäktige m. m.
60 år den 2 september.

SIRI SCHOTTE.
Fröken, Lidingö. Målarinna.
Ordf. i fattigvårdsstyr., led.
av pensionsnämnd. m. m. Dot-
ter till rektor G. V. Schotte.
60 år den 2 september.

ANNA MELIN.
Fröken, Stockholm. Lärarin-
na i simning vid Stockholms
folkskolor.
55 år den 21 augusti.

EBBA PALMSTIERNA.
Född Carlheim-Gyllenskiöld,
London. Maka till svenske
ministern, frih. Erik Palm-
stierna.
50 år den 27 augusti.

LOUISE ÅSTRAND.
F. Segerdahl, Linköping.
Maka till ombudsmannen, f.
d. regementsauditören John
A. Åstrand.
50 år den 28 augusti.

ELIN LÖWENADLER.
F. Schröder, Smålands Anne-
berg. Maka till disponenten
C. O. Löwenadler.
50 år den 1 september.

FANNY WIKSTRÖM.
F. Svenonius, Göteborg. Ma-
ka till advokaten Hugo Wik-
ström.
50 år den 2 september.

**SOFIA HAMMAR-
SKJÖLD †.**
F. Tham, Stockholm. Änka
efter justitierådet C. G. Ham-
marskjöld.
* 1841, † den 12 augusti.

HELENA RUDBERG †.
F. Bagge, Norrköping. Änka
efter kontraktsprosten Erik
Rudberg, Vänga.
* 1854, † den 12 augusti.

SANDRA LILLJANDER †.
Fröken, Landsort. Telegraf-
kommisarie i Landsort.
* 1855, † den 15 augusti.

Millioner husmödrar baka varje dag
sitt bröd med RUMFORD hälsosamma bakpulver.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Matmö

floretta

**MILANAISE
DAMUNDERKLÄDER**

Sveriges äldsta och förnämsta fabrikat, äro öoverträffade i elegans och hållbarhet. Tvättäkta. Finnas i varje välsorterad damekipering. Obs! Varumärkt. Floretta å varje plagg.

Spänstig och lätt

blir Eder gång, humöret blir gladare och sysslorna gå som på lek, då Ni använder Oscarias innesko för damer Marta-skön. Svart och brun boxcalv Kr. 12. Lack Kr. 14. Rekv. från Oscariaaffärerna el. dir. fr.

Skofabriks A.-B. Oscaria, Örebro

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Malteextrakt Vitrum, bästa näringsmedel
Malteextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm. Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Var är den kvinnliga prästen?

(Forts. fr. sid. 868.)

fattiga, begåvade barn som skulle kunna bli någonting på den andliga odlingens område, men ingen tar sig an deras sak, och deras insats går förlorad. Det skulle vara Humanias uppgift, att slå ett slag för deras sak. Hon kunde hjälpa dem genom, att deras uppmärksamhet fästes på stipendieansökan, insamling o. dyl. Humania skulle gå på inspektion i de hem där fosterbarn vårdades och utöva tillsyn där sjuka både fysiskt och psykiskt vårdades i hemmen. Även för djuren skulle Humania slå ett slag. På landet äro djurskyddsföreningar en sällsynthet. Hur väl det behövdes vet blott den som är bosatt där.

Att måla dekorativt.

"En kvinnlig målarkladd" är entusiastisk för sitt icke så vanliga yrke:

Ett område, inom vilket kvinnan visserligen gjort en rätt stor insats, men där hon skulle kunna göra ännu mycket mer, är konsthantverket. Jag tänker t. ex. på dekorationsmåleriet. Det är det roligaste yrke i världen, för den, som har medfödd begåvning därför.

Har ni tid och råd att gå den regelrätta vägen, d. v. s. fyra å fem års utbildning vid någon teknisk skola el. dyl. — så är det naturligtvis bra. Men har ni inte råd — ja — så kan det gå mycket bra ändå. I sistnämnda fall, då ni vill slå er fram på egen hand och med självstudier, bör ni försöka att få se så mycket som möjligt av moderna rums dekorationsmålingar, men även äldre sådana. Alltid ha ögonen öppna — rita av mönster på gammalt porslin, fina kakelugnar, grå gamla gravhållar — detaljer av portalornament o. s. v. men sky som pesten allt vad mönsterböcker heter. Vidare läsa konst- och kulturhistoria och inte ogenerat måla ornament i rococo till en möbel i empir eller dalmålningar med drottningen av Saba och Jonas i valfiskens buk som bakgrund mot en modern möbel. Försök så att få samarbete med en vanlig yrkesmålare och lyckas ni då bra med en uppgift, så ger sedan i regel den ena uppgiften en annan.

»En kvinnlig målarkladd.»

Mannen som icke passar att vara gift.

(Forts. fr. sid. 873.)

Med all sin begåvning, all sin mognad, all sin erfarenhet, finnes det ännu mycket kvar av barnet hos honom. Kanske är detta fallet med de flesta stora begåvningar inom konsten. Hans kärlek till de små är en av hans mest försonande egenskaper. Han formligen dyrkar alla barn.

En hjälp för damerna

att hålla det shinglade håret fritt från mjäll, livfullt och naturligt vågigt är

WATZINS KERATINHÅRVATTEN och KERATINSVAVELPOMADA

Torr Keratinhårvatten har blivit damernas särskilda favorit.

GAHNS, UPSALA. Kungl. Hovleverantör.

Hur elegant

badutrustningen än är — Ni saknar ändock något väsentligt för att i fulla drag kunna njuta av sommarens stärkande badliv, om Ni icke tar med Eder

Syster Ellas Hudcreme och Dagcreme

motverka icke en klädsam solbränna men ge ett absolut tillförlitligt skydd mot solens ofta skadliga inverkan på hud och hy. Behagliga, tillförlitliga, vetenskapligt utexperimenterade medel.

Husmödrar!

Tack vare ett synnerligen förmånligt inköp kan NK erbjuda tusentals konserveringsglas av äldre typ, smala såväl som vida, i stor. 3/4—1 1/2 liter till det enastående billiga priset a endast 50 öre per styck, oberoende av förutvarande priser, som varit från Kr. 1:— och uppåt

50 öre styck

(Tel.-order: NK 320 el. 322)

A/B NORDISKA KOMPANIET
— HUSGERÅDSAVDELNINGEN —

IDUN

Mästarsamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:
Fritthof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:
Eva Nyblom

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: Norr 6147
8660 — Norr 402 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre vid bred textspalt, | Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt, | sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång, 20 mm. hög, 35 öre, minimipris 4:20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. | Uppl. B.
Praktupplagan | Vanl. upplagan
Helt år 17:— | Helt år 15:—
Halvt år 9:— | Halvt år 8:—
Kvartal 4:50 | Kvartal 4:25

En verklig skatt

för hudens vård är en
god balsamisk tvål.

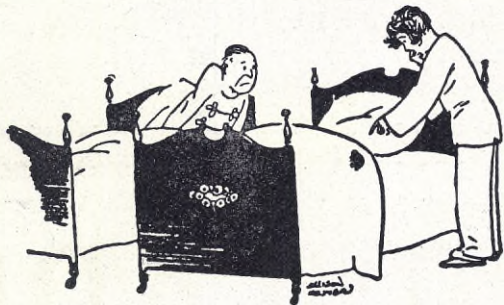
Ni får en ungdomlig, klar och
frisk hy genom dagligt bruk av

YvY-TVÅLEN

som är framställd av rent vege-
tabiliska oljor och andra för hu-
den välgörande ingredienser och
därför blivit den tillförlitligaste
och behagligaste skönhetsvålen.

YvY-Tvålen säljes landet runt å 1 kr.

En Sängkammars-Tragedi.

EDER sömn behöver aldrig bli störd av
väggohyra, om Ni använder FLIT.

FLIT utrotar väggohyra, kackerlackor och myror.
Det tränger in i springor och vrår, där ohyran
håller till, och dödar ej blott insekterna utan
även deras ägg och larver.

FLIT dödar alla insekter.

FLIT-sprutan befriar likaledes inom få minuter
Edert hem från smittospridande flugor och mygg.
Det är hygieniskt, ofarligt och lätt att använda.
Mot malen och dess larver är FLIT ett effektivt
skydd. Ingående prov hava ådagalagt, att FLIT
icke skadar vare sig kläder, tapeter eller möbler.

Ett vetenskapligt insektspreparat.

FLIT har efter ingående försök framställts under
medverkan av fackmän, såväl entomologer som
kemister. Det är absolut ofarligt för människor
och husdjur. FLIT har ersatt tidigare använda medel,
ty det dödar alla insekter — och gör det snabbt.

Skaffa Eder en FLIT-spruta — och använd den
idag. Saluhålles överallt.

Krooks Petroleum & Olje A/B
Stockholm.

FLIT

utrotar
FLUGOR MAL MYGG MYROR
VÄGGOHYRA KACKERLACKOR

Gula kanna med svarta bandet

Beckers butiker i Stockholm sälja FLIT.

Mina vänner ignorerade han och behand-
lade dem kallt och likgiltigt, men om ett
barn gjorde honom ett besök, kände han
sig utsägligt lycklig.

Charles högsta önskan var, att vi skulle
få ett barn, och när det kom, trodde och
hoppades jag, att det skulle bli en ny för-
eningslänk oss emellan.

Barnet levde blott en kort tid, och när
dess lilla liv slocknade, då visste jag, att
någonting för alltid brast mellan Charlie
och mig.

Han omgav sig med en mur av köld.
Han hade önskat ett barn så intensivt,
och nu hade han förlorat det. Förlusten
tog han så hårt, att han totalt glömde mig.
Under dessa förfärliga dagar längtade jag
efter tröst och kärlek. Jag längtade efter
min man, och jag längtade efter hans kär-
lek. I stället drog han sig ifrån mig med
en köld, som jag icke kunde förstå.

Så småningom insåg jag, att barnet be-
tytt mera för honom än jag; jag förstod,
att han så gick upp i sin egen sorg, att
jag var glömd. Sjuk och gränslöst olyck-
lig kände jag nu, att allt var s'ut.

Min kärlek till Charlie brast som en
violinsträng. Även hans kärlek, det känd-
de jag nu, var död. Kanhända kände jag
bitterhet då.

Tiden läker alla sår. Då jag nu ser till-
baka på de flydda åren, ser jag allting i
en annan dager.

Äktenskapet passar icke Chaplin.

För sex år sedan, knappast mer än ett
barn, med krossade illusioner, bitter och
olycklig sade jag, att Charlie Chaplin var
mig förhatlig. Jag kände mig då förörät-
tad och bedragen på någonting, som jag
borde älska. Nu är jag äldre. Jag har bli-
vit visare med åren, blivit mera fördrag-
sam, mera förstående. Jag inser nu, att
Charlie var lika olycklig som jag och att
han icke kunde hjälpa det.

Han är ett snille. Men han är ett offer
för sina stämningar, en sluten, inbunden,
passionerad och karg personlighet, som sli-
tes mellan sin känsla för det rätta och
sin otålighet över att vara bunden med de
svagaste band. Han behöver kärlek och
tröst, frid och lycka, och dock avstänger
han sig själv från allt detta just genom
sina obändiga lynnesutbrott och sin egen
natur.

Om någonsin en kvinna skall lyckas kvar-
hålla Charlie, så måste hon på sitt om-
råde vara ett lika stort snille som han är
på sitt. Hon måste i sig förena ett dussin
andra kvinnors egenskaper. Hon får ej vara
fordrande, ej vänta sig någonting, hon
måste giva allt, tillåta honom att utan för-
klaringar komma och gå som han behagar.
Hon måste sitta tyst och tålig, när han
har ett av sina »utbrott», visa sig glad,
då han är glad, skänka honom sin sym-
pati, prisa och älska honom, och hon måste
framför allt helt och hållet glömma sig
själv.

Ingenting förmår att ändra Charlie Char-
lin. Han är och förblir den han är, en stor
man, en briljant man, men ej en man,
som passar för äktenskapet. Det patetiska
i saken är, att, fastän många kvinnor äls-
kat honom och många flera troligen kom-
ma att göra det, Charlie själv aldrig kom-
mer att helt och fullt kunna återgälda den-
na kärlek.

MILDRED HARRIS.

Nunna för en dag.

(Forts. fr. sid. 871.)

ännu större än hennes, ty det vore ännu för-
tjänstfullare att leva ett fullkomligt liv i värld-
den än i klostret. Hon menade, antar jag, där-

Lätt som fågeln

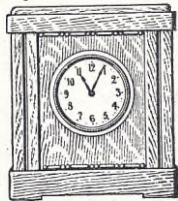
förnimmer man sig när man tar ett glas

FRUKTSALT-SAMARIN,

ty det uppfriskar och renar blo-
det, utdriver från organismen
otjänliga ämnen, gifter som un-
derminerar hälsan. Man håller
sig i fin form och god vigör ge-
nom att dagligen dricka ett par
glas Frukt-Samarin.

Pris pr fl. 2.50 som räcker
till 50 glas samarin hälsosvatten.
Säljes å Apotek, i Drog-, Ko-
mikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabr., Sthlm.

Teckna Eder livförsäkring genom
A.-B. SPARURET
Lifförsäkringsbolaget Balder
— Ömsesidigt — Stiftat år 1887.
Sv. Lifförsäkringsanstalten Oden
— Ömsesidigt — Stiftat år 1888.
Ring N. 2819, N. 2896 eller gör ett besök
Kungsgatan 9, Stockholm Ombud antagas.

Vackra flickor verka frånstötande

VILKEN kvinna
kan verka fin i
en baddräkt, om
hon missprydes
av överflödigt
hårväxt? Hur
man bäst blir
kvitt sådant hår,
är ett invecklat
problem för många
kvinno. Bakappa-
ren kommer häret
blott att växa rufsig-
are och tjockare och
de gammalmodiga
depilatorerna är o-
mestadels otillfreds-
ställande. Miljoner
damer hava funnit
en tillfredsställande
lösning i Veet. På-
stryk endast Veet
direkt från tuben,
vänta några mi-
nuter, skölj av, och
håret är försvunnet.
Tillfredsställande re-
sultat garanteras i
varje fall, eller pen-
garna tillbaka. Veet
kostar kr. 1:75 och
kr. 3:25 per tub. Att
tillgå hos alla här-
frsörskor, parfym-
affärer, kemikalie-
handlare, apotek etc.
Generalagenter:
Eneqvist, Holme &
Co., A.-B., Vasagatan
15-17, Stockholm.

Kr. 1.75 **VEET** Kr. 3.25

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

M. ZADIG - MALMÖ
H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Regeringsg. 27.
i Göteborg: Chalmersg. 20.

för att det är svårare. Dame Benedikta var väl hemma i sin teologi. Ett fullkomligt liv är det katolska idealet, och detta liv kan levas var som helst ute i världen. Klosterlivet är endast en genväg till det fullkomliga livet, ett slags säkerhetsinrättning, som skyddar mot farorna, som lura på allfarsvägen till det ena stora målet.

Dame Benedikta blev överlycklig, då jag köpte den stora vackra kaffeduk hon medfört i sitt lager, och hon skänkte mig sex små servietter med samma mönster på köpet. Jag försäkrade att jag var lycklig att äga ett äkta klosterarbete, och i all sin ljuva blyghet tog dame Benedikta mod till sig och välsignade mig. Det hade ingen av de andra heliga kvinnorna gjort, inte ens Mère Prieure.

Den sistnämnda, priorinnan, är en äldre korpulent dam, en smula styv i benen och icke så lätt i lemmarna, som kräves för alla knäböjningar och bugningar under mässan. Hon ser ej fullt så änglalik ut som sina döttrar. Men hon är bra nog. Sista morgonen gav hon mig audiens och jag infördes i hennes privata lilla mottagningsrum. Ett stort galler delade rummet i två hälfter, jag stod på ena sidan och hon på den andra. Till min häpnad sträckte hon ut ett par fingrar genom det fina gallerverket. Jag skyndade att besvara gesten, och vi skakade hjärtligt finger och önskade varandra god morgon. Man behövde inte vara någon Kalle Utter för att känna frestelsen att dra fingerkrok.

"Kanske ni föredrager en konversation i trädgården?" föreslog hon, och naturligtvis gjorde jag det, ty gallret tycktes mig hindrande för en animerad konversation.

"Mère Prieure", sade jag, "mig tyckes ni har ett stort pensionat."

"Ja, visst har vi det. Under terminerna har vi ända upp till femtio unga kvinnor här, studenter och andra, och de trivas gott. Om kvällarna dansar de med varandra i de stora salarna och roar sig bäst de kan."

"Verkligen? Tillåter ni det?"

"Jag sitter själv och tittar på. Varför inte? Den gode Guden har inte förbjudit dansen, och jag håller mig till hans bud. Voilà tout! Somliga av de unga flickorna äro förlovade, och vi har allt ibland små bröllop här. Nyss hade vi ett i den blå salongen, och det var mycket trevligt."

"Madame, ni är i sanning vidhjärtad."

"Naturligtvis. Man måste följa med sin tid."

Hélas! Jag kom till ett kloster, men lämnar ett pensionat. Sankta Gertrud rekommenderas härmed till alla svenskor, som till äventyrs gästa Louvain. Det är bra och billigt, kostar femton francs pr dygn, det är en krona och femtio öre för kost och logi. Klosterdisciplinen är ej hård. Jag såg en ung ryska tryggt röka sin cigarett i de härliga gotiska pelargångarna, som innesluta den ljuvliga rosengården. Jag kände som jag velat ge henne en örfil.

LAURA PETRI.

Ungen flyger ur boet.

(Forts. fr. sid. 874.)

Allt detta är nu preparerat — nu är hon färdig att ge sig ut och låta oss sitta där. Det finns redan vänner, ja, en liten klubb, och dans och skidåkning och — med ett ord, den tid är kommen, då man också vill gå hemifrån.

Och det är nu det gäller för föräldrar. Det finns bara ett att göra. Låta henne gå. Utrusta henne, så att hon går trygg. likvisst som hon skall ha sin lilla portmonnä, om något skulle hända och som hon ska ha stadiga bra skor att gå i, så skall hon få gå i det rätta humöret.

Det vill säga med vår välsignelse. Viss om att vi unna henne att gå. Och framför

Se på Eder hy!

Om sol och vatten under sommaren gjort den torr och sträv, då måste den vårdas omsorgsfullt för att återvinna sin naturliga mjukhet och smidighet.

De utsökta beståndsdelar som finnas i F. Pauli's äkta Liljemjolk-Creme äro just vad huden behöver. Denna hud-creme är samtidigt *den enda* som ej förorsakar ökad härväxt. Ej heller efterlämnar den någon fettglans — hudens celler absorbera och tillgodogöra sig fullständigt alla dess välgörande ämnen. Framstående läkare och hudspecialister rekommendera

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

Finnes även överfet (blå etikett) för mycket torr hud.

Kron-gurkor

(Ättikgurkor)

Gurkorna läggas i saltlake, som bör vara så stark, att ett ägg flyter i den. Efter ett dygn upptagas de och avtorkas väl.

Till 100 st. små gurkor, 5—6 cm., beräknar man 1¼ l. **Kron-ättikssprit** utspädd med lika mycket vatten. Härtill kommer ½ kg. socker, litet hel vitpeppar, hel kanel, 4 st. långpeppar, 2—3 st. spansk peppar samt några dillkronor.

Ättikan sättes över elden; då den är ljum iröres sockret. När ättikan kokar upp läggs gurkorna, kryddorna och dillen, och det hela får ett hastigt uppkök, c:a 1 min. Förvaring sker bäst i stenkärl täckta med handduk och tallrik.

**Se noga till
att Ni får**

KRONÄTTIKSPRIT
Vinägrons

HORNIMAN'S

THE

med 100-årigt
världsrykte

"BOUDOIR" kvalité
i bleckburkar

"SUPERIOR" kvalité
i aluminiumfodrade paket

Vi folk av "Ghais" använda FÖRYNGRINGSFRUKTEN *Lukutate*

som stärker hjärtat, renar levern, rensar blodet, reglerar magen, föryngrar könskörtlarna, hjälper mot reumatism och åderförkalkning. Isterbukar, flintskal-lar, krokiga ben, röda näsor existerar icke hos oss. Vi äro den vackraste ras i världen. Lukutate importeras nu till Europa konserverad med indisk rörsocker och finnes till salu i marmeladform i kartonger, innehållande 30 marmelader, samt i form av buljongtärningar, för sockersjuka och de som av annan orsak icke tåla socker.

Giv Eder kropp Lukutate — det är livet.

Försäljes å apotek, i färg-, tekniska- o. speceriaffärer till ett pris av kr. 5:— . Finnes ej "Lukutate" å Eder plats, insänd kr. 5:— med uppgift om marmelad eller buljongtärningar önskas.

Begär vår broschyr.

THE LUKUTATE FRUIT Co.

Tel. Ö. 89 89. Skepparegat. 86, Stockholm. Tel. Ö. 89 89

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A.-B. NORRAN, Göteborg.

Edra tänderns fiende

och hur den kan bekämpas.

EDRA tänderns fiende är en Ebeläggning... en klabbig avlagring, vilken täcker dem. Den döljer deras naturliga glans och är upphovet till de flesta tandåkommor.

Vanlig borstning förmår icke att effektivt bekämpa den. Den klabbar vid alltför intensivt. Men numera ha nya metoder upptäckts. En tandpasta kallad Pepsodent, vilken avlägsnar den på ett mildt men ändå effektivt sätt.

Till stor del beroende på tandläkarnas tillrådan har världen vänt sig till den — därför äro tand- och tandköttsåkommor numera på tillbakagång.

Försök Pepsodent. Utan tvivel kommer några dagars bruk att bevisa dess effektivitet. Varför hålla sig till föräldrade metoder, då världens tandläkareauktorer anbefalla ett bättre sätt. Skaffa Eder en tub i dag.

Pepsodent MÄRKE
VARU-

Den moderna kvalitets-tandpastan.

Säljes å Apotek, i Parfym-, Kemikalie- och Speceriaffärer.

1801

allt, hon skall vara viss om, att vi taga glada emot henne, när hon kommer och att vi göra det lojalt.

Problemet för föräldrar är faktiskt icke, jag försäkras er det, att hålla dem hemma. Problemet är att låta dem gå — men vara sådan, att de trygga vända hem igen. Som små svalor.

Man måste ut i den åldern. Vi kunna icke se och tillbe hennes små backfischtag, le åt hennes slagfärdighet, sitta vid hennes sängkant och helt varsamt, till synes utan att alltför mycket fästa oss vid det, taga emot dyrbara förtroenden från hennes eget privata liv, utan att förstå, att hon nu också måste ha sina vänner, få sträcka ut tentaklerna i världen, få känna sig för. Och få vara fri och så självisk, som ungdom har rätt att vara, när den fyllt vissa krav, man skall och bör ställa på den.

Säga vi inte om oss själva att ibland måste vi ut, finns det inte fall, då makarna, föräldrarna, inbördes reagera mot tvång? Och tvång i kärlek är ett mycket snärjande och tryckande tvång. Om man av sin lilla dotter en gång vill ha en rank och duktig medborgare, då måste man ge henne rörelsefrihet i tid, alldeles som man en dag lät henne gå ensam till och ifrån skolan med sin lilla väska.

Ungdomen tar sig minsann frihet! säger ni.

Det är visst inte så sagt! Överallt i familjerna ljuder det: »Går du? Vart går du? Kan du inte vara med oss, dina föräldrar? Förra året var du med oss! Var har du dina dockor, har du tröttnat på dina vackra uockor? Det är till dig det ringer i telefon — det är ett ljuvligt telefontyranni vi nu ha fått!»

Det är sant, det ringer till henne, den lilla damen, tolv år, fjorton år, sexton år, som hon är. Det var så sött, när hon första gången kunde säga »Hallå pappa!» i en lur — nu sitter pappa mörk som ett moln och ser hur hon trycker ner hatten i pannan framför spegeln och viftar iväg.

Föräldrarnas blickar mötas. De äro litet förlägna, känna sig förstummade, satta ur spelet...

Men så skola de icke känna det. De måste ge henne tid, ge henne sin tid, sin rätt.

Och bara icke ta emot henne med förebrående miner, surt och besviket, när hon flyger hem i boet igen. Det är det farligaste av allt. Då dröjer det längre och längre, innan hon vänder hem, då kommer hon icke tryggt och öppet och känner hur hon älskar dem, som vänta på henne, då smyger hon sig in och stänger sin dörr. Och då blir det inga förtroenden, när hon vill ge dem, dessa små samtal, som äro ömtåliga och flyktiga, men binda för livet. Då blir det kanske i stället förhör en vacker dag.

Jag säger er det, problemet är icke att hålla dem hemma — utan vara emot dem så, att de tryggt och fritt som svalor vända hem i boet igen. VERA v. KRÆMER.

Den öppna buren.

(Forts. fr. sid. 875.)

lät besynnerlig i hennes egna öron, liksom om den kommit långt bor ifrån, hon visste icke varifrån. Ni skall alltså gifta er snart?

Clelia gjorde en jakande åtbörd med ett diskret leende. Albina betraktade henne uppmärksamt liksom om hon sett henne för första gången. Med den långa kroppen i den alltför ljusa klädningen med det bleka och flata ansiktet utan lyftning, med den en smula hårda profilen och ett uttryck av ångerfull och osäker foglighet, var hon så olik henne själv, som var så

NUTRIGÉN
bästa & billigaste
blomstergöd-
ningsmedel.
TEKN. FABR. JOFUR
STOCKHOLM

„Cochlea“

pat. reg.n:r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10—50 styrkegrader.

Begär prospekt och intyg
Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorskan
J. Petersohn. Rådmanngatan 9.

Ni vill
magra

Tänk på Eder hälsa och Edert utseende.

Hastigt och effektivt minskar Ni Eder fetma genom att använda

Tainy

utan förändring av dieten.

TAINY innehåller inget laxativ eller på organismen skadligt inverkande salter eller droger.

1 flaska Kr. 3:75, 3 fl. portofritt. Finnes hos Eder parfym- och färg-handlare, frisör, eller direkt från

THE TAINY IMPORT,
Gefle.

I engros hos A.-B. Parfumeri R. Barlach, Sthlm 1.

Adamsson & Nyström, Göteborg.

Ett trevligt hem

erhålles med en
vacker tapet
från

Norrköpings Tapetfabrik

Vill

Ni komma

i kontakt med

Eskilstuna

befolkning

sker detta bäst

genom

annonsering

i

FOLKET

Springmadrasser

för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrar Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Stor prissänkning från 1 jan. Begär vår senaste prislista. **SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN** Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgräpa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oödligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund. Herkulesg. 14. f. d. Lilla Vattugatan 14. Tel. 7576. STOCKHOLM. N. 18336. Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Syster Ellas

Champon-Pulver

Erkänt det bästa. Använd ej utländsk när det finnes överlägsen svensk vara.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

LUPA-Sanitetskydd

(lagl. skyddad) är av största hygieniskt värde och, i motsats till många andra bindor, ogenomtränglig för väta, något som är nödvändigt med de tunna över- och underkläderna, som damerna i. n. använda, och desto mera enär "LUPA" erbjuder det bästa skyddet vid sittning, dans och sport, varemot må mycket besvärliga och osunda under den varma årstiden. "LUPA" är framställd av mjukaste material, som tål att vid tvättning kokas. Väger blott 30 gram, är icke skrymmande, men är dock nästan outslitlig. Skyddar helt över- och underkläder och skänker därmed åt damerna, som bär den, en lugn och säker känsla. Många tusen under användning. Sändes i brev. Pris Kr. 2: 80 plus postförskott och porto. Kan även fås mot förskottslikvid. Återförsäljare erhålla rabatt. Finnes i alla välsorterade sjukvårdsaffärer.

KOSMOS, Agentur- och handelsfirma, avd. 4, Stockholm 2. Box 2087.

ung och blomstrande med den gyllene lågan i håret mjuk i rörelserna och uppriktig i den klara blicken. Hon reste sig, bjöd väninnan sötsaker, satte sig åter och sade, medan hon betraktade blommönstret på mattan:

— Det är besynnerligt, att jag i all denna uppståndelse nästan glömt bort, att det en tid talades om giftermål mellan dig och Serra.

Den andra skrattade lågt.

— Och att tänka sig, att det var du, som först talade om det.

— Ja visst, det var jag.

Clelia reste sig med en helt ny livlighet.

— Jag har en massa ärenden att uträtta. Detta var inte någon visit, käraste. I morgon kommer Augusto och jag tillsammans...

— Tack, sade Albina kyligt på tröskeln. Kanske jag inte är hemma i morgon. Jag är bjuden att vara några dagar på landet. Tack nu för i dag och tusen lyckönskningar. Så snart jag kommer igen, undermåttat jag er.

Men hon kom icke igen förrän långt efteråt. Hon reste hastigt, driven av denna instinkt, till förtvivlad flykt, som kommer den krossade själen att reagera liksom pisksnärten, som jagar upp det hopsjunkna djuret och driver det blint och rusigt av smärta ut på en okänd slätt. Fly, fly utan mål och utan sällskap, vandra utan vila, liksom om häpnaden och smärtan kunde förtäras av tröttheten och rörelsen...

Hon hade vallfärdat från en släktings hus till ett annat, från en stad till en by och överallt burit med sig tyngden av en svart sorg liksom de slöjor, vari hon svepte sig, och ett oföränderligt minne. För att förtära smärtan och för att glömma behöfde hon lida utan uppehåll och återuppleva alla stunder i det förflutna. besvikelse efter besvikelse, förhoppning efter förhoppning. För att se klart i sin sorg var det nödvändigt, att hon tio gånger om dagen upprepade, att det egentligen varit Augusto Serra, mannens ungdomsvän, oändligt överlägsen denne i fråga om själ, hjärta, intelligens, värdighet i livsföring och manér, och i kroppslig skönhet, som hjälpt henne igenom de långa år, då hennes värkande själ krampaktigt flaxade mot galleret i den omänskligt stängda burens. Och han hade icke varit en likgiltig åskådare. Hela hans hållning av hängiven vän, grannlaga, full av fanatisk dyrkan för henne, en troendes dyrkan inför sin avgud, bekräftade detta. I den hårda fångenskap, vari hon levde, kunde han icke visa annat än en ren vänskap, och hon kunde icke motta och skänka något annat: tanken på en känsla av kärlek, vore den också väl dold, måste komma henne att darra av förskräckelse. Men i djupet av sin varelse hade övertygelsen, att denne mans tysta dyrkan var kärlek, fattat kraftiga rötter. För hennes skull endast för hennes skull, umgicks han i huset. Men han visste, att det icke fanns någon räddning eller befrielse för henne, att endast dödens kal'la hand kunde öppna hennes fångelse. Och därför sade hon oupphörligt till sig själv, att denne man, som hon älskade, aldrig någonsin skulle tillhöra henne. Samma vemod, som säkert vällde upp ur samma källa, plågade under denna tid Augusto Serra. När de råkades, sutto de tysta liksom om de icke haft något att säga varandra, kylda av samma dystra resignation. Sedan talade han också om sig själv, han berättade, att han kände avsmak för sitt hem, han klagade över att behöva leva så ensam, som ungar, isolerad, utan familjeband, utan förtrohet, utan ett hems ömhet.

(Forts. i nästa n:r.)

Hon säger: »Silkestrumpor äro en glädje för oss alla

— men de måste behandlas med omvårdnad. De äro så ytterligt sköra, då de äro våta, och få aldrig gnuggas i tvätten. Ju mer Ni spar desto mer kan Ni köpa av de förtjusande silkesaker Ni ser i fönstren».

Det rena, milda och skummande Lux-löddret skadar ej en enda fiber, färgerna bibehållas klara och glänsande som nya, och Ni kan bevara det vackra, ursprungliga utseendet, som gör det till ett verkligt nöje att bära plagget. Det har också den fördelen, att Ni i en handvändning kan tvätta dem när och var Ni vill. Till Edert skydd säljes LUX endast i paket. Pris 60 öre och 30 öre. Räcker till många tvättar.

PRÖVA SJÄLV

TILLVERKAS AV A/B SUNLIGHT, NYKÖPING

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm. Tel. 139 97.

SKOSPECIALIST

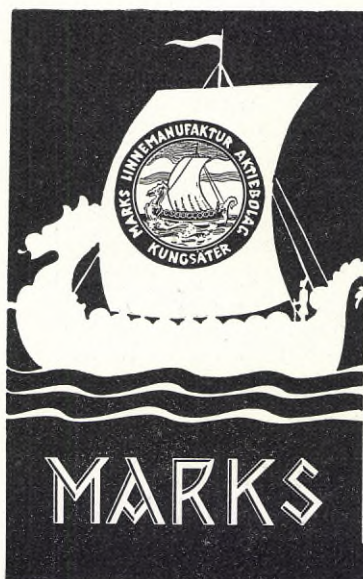
för sjuka och ömma fötter.

Erkänt elegant utförande.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

Bästa linnet för pengarna

får den husmor, som begär Marks linnevaror.

Marks linne är klisterfritt, vilket innebär samma fasthet och goda utseende efter tvätt som före.

Marks linne kommer från Kungsäter i Marks härad, Västergötland, där den moderna storindustrin framvuxit ur ortens urgamla förnämliga linnetillverkning i hemmen.

MARKS

handdukar och duktyger. MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B. KUNGSÅTER

Iduns korrespondensklubb

Vem skulle vilja för ömsesidigt nöje korrespondera med 34-årig flicka, som skulle tycka, att det vore trevligt att få utbyta tankar med någon, man eller kvinna, med god karaktär, helst religiöst sinnad och i ungefär samma ålder? Är själv en enkel flicka, religiös, allmänbildad, med glatt lynne, affärsanställd i Stockholm.

Östgötska.

Sjuttonårig, bildad flicka önskar brevväxling med ungefär jämnårig, eller något äldre, flicka eller gosse.

Bokvän och musikintresserad.

Ressällskap.

67-årig, resvan och språkkunnig fru, som ämnar tillbringa vintern vid Rivieran eller i Italien, önskar sällskap där.

"Ensam och oberoende."

Redovisning

Sedan redovisningen i n:r 31 har "Födelsedagen" ytterligare mottagit:

Transport Kronor 3904:66

Fru E. Charpentier, Lund	2:—
Professorskan M. Leche, Stockholm	1:—
Fru Agda Sohlberg, Spånga	1:—
Prostinan Clara Sandahl, Uppsala	1:—
Fru Hilda Teglund, Spöland	2:—
Fru Selma Ohlsson, Simrishamn	2:—
Fru Signe von Kiöhlning, Alfta	2:—
Fru Anna Kugelberg, Roslags Näsby	2:—
Fru Eva Wretman, Sthlm	2:—
Fru Signe Ekberg, Kalmar	2:—
Fru Emmy Widmark, Hålsingborg	5:—
Fru M. Gordon, Sthlm	5:—
Fru Ida Rydberg, Kilafors	5:—
Fru A. Undén, Sthlm	5:—
Fröken Gerda Pehrsson, Kopparberg	5:—
Amiralinnan B. Olsen, Sthlm	5:—
Professorskan Jenny Herner, Lund	10:—
Fru Martina Lundgren, Göteborg	25:—
Grevinnan Ingrid Sparre, Leksand	10:—
Fru H. Larsson, Kallinge	10:—
Fröken M. Gyllenstierna, Klippan	2:—
Fröken Signe Curtelius, Umeå	1:—
Fru Selma Kindberg, Vittsjö	5:—

Transport Kr. 4014:66

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, —

Den vackraste tvätt!

Tack vare det gamla välkända Solidar.

Solidar är billigast av alla tvättmedel och äger dock högsta tvålhalten (ca 38 % torr tvål). Väg paketen och jämför priser och kvalitet! Solidar lönar sig och ger en bländvit tvätt!

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

Solidar Tvätt-Extrakt

till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Fråga: Kan Idun själv eller någon i dess läsekrets giva anvisning på någon verkligt stilig och trevlig sängkammarmöbel till ej alltför högt pris. Hade ett slag

tänkt köpa en och en sak — antik — men kanske är det bättre köpa en komplett möbel. Giv ett uppslag till Rådsvill.

Svar: Stilfulla sovrumsmöbler finner Ni hos flera firmor, såsom Nordiska Kompaniet, David Blomberg eller Bäcklins, Strandvägen. N. K. har t. ex. ett stort urval vackra modeller i prislägen från kr. 685:—, med skåp kr. 1,070:— (Modell: Haddebo.) Ett rum, sammanställt av skilda möbeltyper, erhåller dock en mera personlig karaktär, som är att föredraga, om rummet ordnas med smak.

I SKÖTTLINJEN

Om vi för ett ögonblick t. o. m. skulle sälla oss till dem, som stå likgiltiga till vår hävdvunna religion och för vilka vår svenska kyrka är impopulär. Det finns vida lager av dem i vårt land numera, både i stad och på land — jämför kyrkornas avfolkning på landet. Nå, detta är en alltför djupgående fråga för att gå in på den här, men det skulle förvåna mycket om den inte redan under vår generation komme att braka lös på allvar, i trots av att att den är mera en form- än innehållsfråga och att vi mer och mer vuxit ifrån och ställa oss likgiltiga till formproblemen.

Men — som jag började och för att komma till en utvikning av ämnet, vartill en del personlig kontakt på senare tiden föranlett små funderingar hos undertecknad — även om vi äro mindre flitiga kyrkbesökare, så undrar jag om någon kan känna sig obe-

rörd av en svensk landsprästgärds kulturgärning. För min del har jag fått de starkaste intryck av besök i några svenska prästgärdar.

En präst och hans familj, evad de sitta uppe i Norrlands ensliga skogar, i jäsande industrisambällen eller bland gyllene åkrar, vilken uppgift kunna de icke fylla? Det är icke bara att läsa syndabekännelsen och välsignelsen från altaret, utan det är att riva i med både det som är ovan jorden, på jorden och i jorden. Så har det väl alltid varit för prästen, men knappast i högre grad än nu då förhållandet mellan kyrkan och samhället är så svävande och vansklig. I denna situation gör det ett starkt intryck att se unga präster med makten av en demokratisk personlighet, av förstående kulturintressen, av ett ljus och glatt hem, av enkla, sunda och livspraktiska ord bli som ett salt för sin bygd. Någon lätt uppgift ha den svenska kyrkans präster säkert icke i våra dagar, men många ha i en praktisk kristendom funnit en lycklig väg och man har en känsla av att även om kyrkan är lite glest besatt, så är prästgården dock ingen död punkt i byn. Även dess exempel kan vara något av en kyrkas, eller hur?

Folkskollärarna på sin kongress äro icke nöjda med sina kvinnliga kollegor. De anse dem icke vara lika användbara som sig själva och följaktligen böra de icke ha samma löner.

Blygsamhet är en dygd, som tydligen inte lastar folkskollärarna alltför tungt. Men det är återigen ett utslag av den eviga striden, som flammor upp med envis regelbundenhet, men under olika former. Inte var dag säga emellertid herrarna ifrån så oförblommerat som denna gång. De konstatera bara att lärarinnorna äro mindre användbara än de själva och därmed basta.

Men jag har svårt att se logiken i detta resonemang och herrarnas opposition i samband därmed. Min fattiga kvinnliga logik formar i stället följande frågor och svar i detta ämne:

Om verkligen folkskollärarinnorna äro mindre användbara, varför användas de då? Kan det inte möjligtvis bero på att de äro billigare? När det finns utsikt att spara in på utgifter, händer det ofta att man nödgas pruta på kvaliteten, eller hur? Men om det nu vore lika lön för både de användbara och mindre användbara? Ja, då vore det väl ingen tvekan om vem som användes. Äro alltså folkskollärarinnorna mindre användbara än sina manliga kolleger, snälla folkskollärare, varför opponera ni då mot likalönsprincipen? Det tycker jag faktiskt är riktigt dumt av er.

Jag går bara till mig själv. Om jag vore så där riktigt tvärsäker på min överlägsna användbarhet, så skulle jag aldrig se snett på den, som ville göra mitt arbete för samma lön. Men skulle den

Begär alltid hos Eder handlande

AMAFLOR

INREG. VARUMÄRKE

AKTIEBOLAGET AMANTI
HENNA

Champoneringspulver

för såväl ljusare som mörkare hår å 35 öre pr paket.

SÄNGKLÄDERNA

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri, GÖTEBORG.
Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Kvinnan som du gav oss manglar hälsar med Avos.

Husmödrarna

finna hos Avos-mangeln de egenskaper, de fordra av en god mangel. Tyst och lätt gång. Ny patentkonstruktion, varigenom även de största plagg kunna manglas utan att slitast. För ej Eder handlande Avos, tillskriv

AVOS, Örebro.

komma och bjuda under mitt pris, då skulle jag bli ruskigt nervös.

Man har mycket kåserat omkring och applåderat ett ungt bilkörande pennskaft från England, som för omkring och studerade Norrland och därvid två gånger med fara för katastrof forcerade en avstängd landsvägsbro. D. v. s. första gången visste hon icke av att bron var kasserad.

Jag går nu bara och väntar på nästa chaufför, som lockad av triumfen att bli applåderad och fotograferad och intervjuad och hyllad av ett helt folk för sitt mod, för sitt gamla härliga vikingalygne och allt vad det nu heter vid dylika tillfällen, skall göra om färden över den förbjudna och riskabla bron. Och falla pladask på näsan med bil och livhank och allt.

Då bleve det nog en annan visa än applådernas

Madame Christine.

FRÅGOR OCH SVAR!

Svar till Idun-vän, som i n:r 33 frågade om en internationell folkhögskola i Danmark och därvid fick ofullständigt svar:

Den Internationale "Højskole" är belägen en 15 minuters väg från Helsingör, i en alldeles förtjusande trakt, och brukar varje sommar anordna flera feriekurser i juli och augusti månader.

Vid denna intressanta skola, som ju är enastående i sitt slag, och till vilken det kommer folk från alla jordens länder, kan man på samma gång tillbringa en idealisk semester och förkovra sig i olika språk. Föreståndaren är: Dr. P. Mannische, adr. Helsingör.

Atta band.

Fråga: Äger en boksamling i åtta band: "Minnen ur Sveriges Nyare Historia, samlade av B. v. Schinkel, författade och utgivna av C. J. Bergman, tr. 1852."

Är den något värd och huru mycket? Boksamlare.

Svar: Har ni endast 8 band, är verket ej komplett. Fullständigt omfattar det 12 band, samt ett tillägg på 3 band, och är det just de senare banden, som ha det största värdet och äro mest eftersökta. Om det är de 8 första banden ni har, äro de ej så mycket värda.

Fransk tidskrift.

Fråga: Vore mycket tacksam, om jag genom Idun kunde få uppgift på någon trevlig fransk månads- eller veckotidskrift, var man kan prenumerera på den samma samt priset.

Stockholmska.

Svar: Som ni ej säger i vilken stil tidskriften skall vara, föreslås här *La Lecture pour tous* såsom innehållande litet av varje. Prenumeration kan ske genom Nord. Bokhandeln och priset för helt år är omkr. 20 kr.

Husmoderskåta.

Fråga: Har tänkt sätta upp en husmoderskåta, kan man erhålla statsunderstöd till en sådan, och i så fall vilka äro då villkoren, behövs man begära rättigheter för att sätta upp en sådan, om man vill försälja en del produkter som man tillverkar.

Husmoderskåta.

Svar: På förhand kan ni inte försäkra er om något penningunderstöd vare sig av stat eller

kommun. Det beror sedan på om det visar sig att skolan är av behovet påkallad för den trakt där den är uppsatt. — I alla fall är nog bäst att tala vid närmaste myndighet både om eventuellt bidrag och försäljningsrättigheter.

Vigsel.

Fråga: Vid en tidig förmyndagsvigsel kan brudgummen då vara iförd s. k. cityjacka? Och hurudan rosett bör han då bära och hurudan hatt? Bör det vara hög hatt kanske? Bruden klädd i helt vitt, men ej krans och

krona, kan hon ändå bära brudbukett? Ytterst tacksam för svar är.

Comme il faut.

Svar: Om det är borgerlig vigsel ni avser, kunna kontrahenterna vara klädda precis så som det passar dem själva. Det vanligaste är förmiddagsdräkt.

Inte ingenting hin-irar att bruden håller blommor i handen.

Kinesiskt.

Fråga: Kan någon av Iduns läsekrets ge mig anvisning på någon bok om Kinesisk vishetslära i svensk översättning. Skänkska.

Svar: Den äkta Urkunden av Chuangtse, översatt till svenska av Erik Folke. 3 kr.

Bygdekultur.

Fråga: 1) Vore tacksam få adressen till Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur.

1) Och vad kostar en nationaldräkt, t. ex. Delsbo.

16-åring.

Svar: 1) Svenska Ungdomsringens Stockholmsdistrikt, Hälsingegatan 2.

2) En färdig Delsbodräkt kostar på Svensk Hemslöjd cirka 100

Lillebil Ibsen

uttalar sig om

Parba

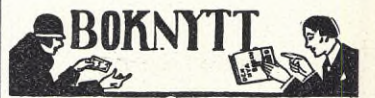
Barnängens Tekniska Fabrik

Min uttalelse om Parba -

Jeg trodde alle damer brugte Parba. Parba sape og Parba creme. Altid i mit hjem - altid paa mine reiser - altid Parba. Efter min mening aldeles uundbaar for hvid og skjøn helsepleie

Lillebil Ibsen.

BARNÄNGENS TEKNISKA FABRIKERS AKTIEBOLAG

Svarta havets fasa är den väl rafflande och om sämre biograf-dramer påminnande titeln på en spännande och trovärdigt låtande skildring från revolutionens Ryssland. Författaren är Lewis Stanton Palen och han uppger sig ha fått de många dramatiska händelserna upptecknade av en rysk officer som lyckades rädda sig undan bolsjevikerna och sedan någonstans i Europa förtjänade sitt uppehälle som snickare medan maken, en f. d. storfurstinna, arbetade som massös. Är det hela endast en hopgjord roman är den dock både välskriven och underhållande. Lindblads förlag. 4:50.

Sommaren är slut.

Rosa rynkar ögonbrynen när hon träder i sitt kök ty den fasansfulla synen bådär åtta dagars stök.

Maken muttrar: Hur man gör't har man bara otack-fört. Nästa år går jag på vift me' den jag ej en smul är gift me'!

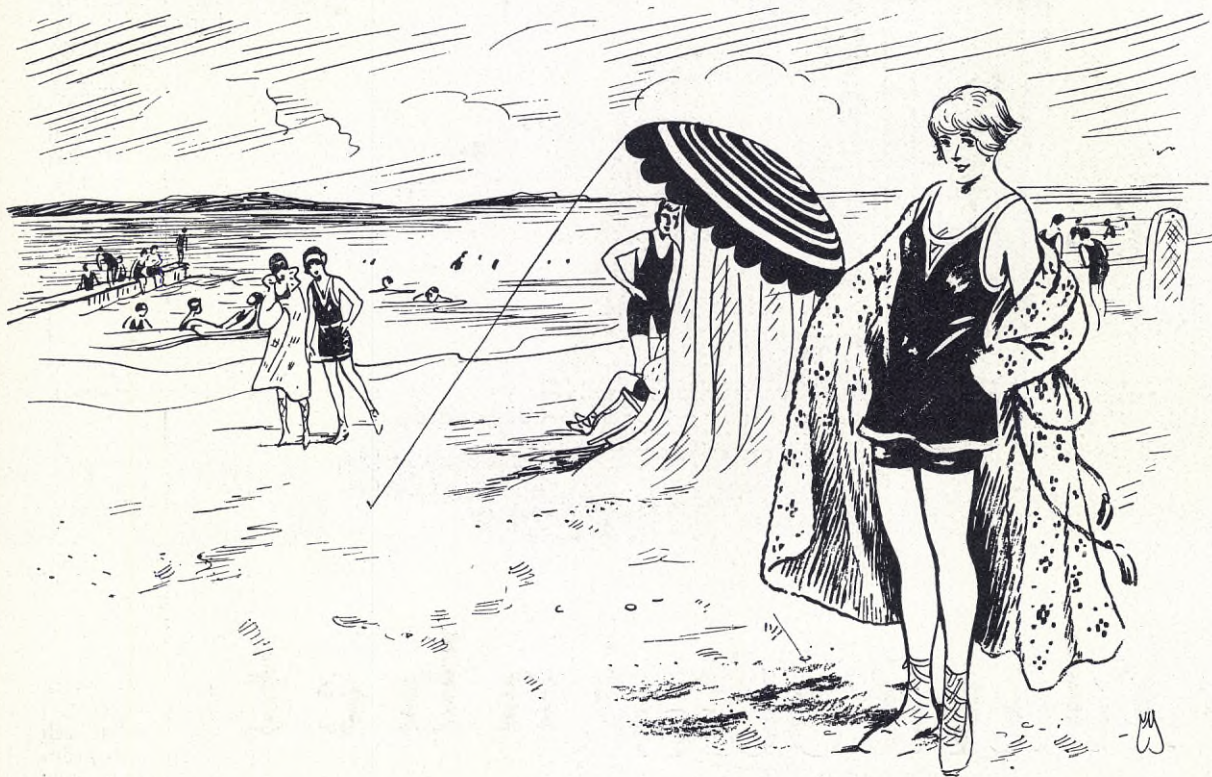
Läs ej detta

om ni saknar intresse för edert hårs rationella skötsel. I annat fall bör ni veta, att Syster Ellas Henna-Champon ger håret liv och glans och förmår få fram dess naturliga färg och behag. Just detta champonpulver är svenskt och bättre än allt utländskt. (Annons)

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Vatten och sol

äro sommarens hälsofrämjande gåvor. Baden locka unga och gamla. Runt vår långsträckt kust, i sjöar och vattendrag hör man plask och glada rop.

Låt **Reporia-tvålen** göra Eder sällskap till badet. Den hör till. Den säregna sammansättningen låter Reporia-tvålen lösa och skölja bort allt, som den långa vintern avsatt. Reporia-tvålen gör porerna rena och låter huden fritt insupa det livgivande solskenet.

Tag Reporia-tvål till Eder dagliga toalett-tvål och Eder badtvål. Då väljer Ni den bästa.

Men undvik de okontrollerade efterapningarna. Begär Reporia-tvål — den första och den enda i sitt slag. Säljes överallt å 1 kr. Ex. storl. (för badet) kr. 1: 50.

A.-B. ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK, GEFLE.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

Ina. Er lilla skiss passar tyvärr inte. Bättre lycka nästa gång.

Minnet.

Några reflektioner.

Ett halft århundrade — 50 år — kan ju sägas vara en lång tid. Och dock — 50 år är som en sekund i evigheten, ja, mindre än så. Detta veta alla. Men noga räknat, är lika lång tid — 50 år — blott en sekund till och med i tiden. Detta betänker få. Har du något att minnas för

ett halft århundrade tillbaka och tänker riktigt intensivt på det, — så är det, som om det kom tillbaka, — som om det var hos dig igen, — som om du kunde sträcka ut din hand och röra vid det, — taga fast vid det, — så livslevande är det, fastän ett halft århundrade — 50 år — förflutit — Det kan vara något i din barndom — något i din ungdom — i din medelålder — om du blivit så gammal.

Vi tro att det flydda är borta. Nej, det är det icke.

Allt vad du älskat kan aldrig dö — det lever evigt i minnet — vackert — alltid ungt — aldrig nött av åldern — aldrig av förgängelsen... Det lever — som solen lever — fast det är natt. Och som solen skall återkomma sedan nat-

ten svunnit, skall det återfinnas, när den sista långa natten svunnit — — — Ebon.

LÄSARINNORNAS SPALT

Min 13-åriga dotter är ovanligt vaken och intelligent — skall ta realskolexamen till våren — men då jag har ytterligare fyra barn som jag är ensam om att försörja undrar jag om någon välbärgad familj på landet skulle vilja mot liten eller ingen ersättning låta henne komma i sitt hem som läskamrat till egna jämnåriga barn. Hon har stor anpassningsförmåga, är glittrande glad, käck och hjälpsam, vistas under sommaren hos

tyska vänner och talar bra tyska. Mycket tacksam för svar är
Mor ur bildad medelklass.
Kan någon av Iduns läsarinor upplysa om:
1) När skrev Böttiger Dalkul-

lans visa vid Gustav Vasas bildstod.

2) Vid vilken bildstods avtäckning upplästes den?

Läsare 1927.

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: M a l m ö

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.
Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept.

Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklirik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbningsar.

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 80, Stockholm

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Naturlig skönhet

— är belöningen för en förnuftig skötsel av huden. Tänk i tid på barnens utseende — samma dagliga regel gäller för både stora och små.

Vår tids mödrar veta, av vilken betydelse utseendet är för barnens framtid, och äro därför måna om att från början beskydda sina småttingars hud — och sin egen, för den sakens skull — men utan konstlade medel, som ofta ha så skadliga verkningar.

En vacker hy uppnår man endast på ett sätt — genom att hålla huden ren samt porerna friska och rena med löddret

av palm- och olivoljorna, sådana de förekomma i Palmolive-tvålen. En hudspecialist kan upplysa Eder härom.

Naturens enkla regel: Tvätta ansiktet med Palmolive-tvål — massera mjukt och varsamt in löddret i huden — och skölj omsorgsfullt. Upprepad ärefter både tvättning och sköljning — men skölj sista gången i kallt vatten.

Gör detta varje dag, särskilt om kvällen.

PALMOLIVE

Använd icke vanlig tvål på ovannämnda sätt. Tro icke, att varje tvål av grön färg, som uppgives innehålla palm- och olivoljor, är detsamma som PALMOLIVE.

1 krona
per st.

THE PALMOLIVE COMPANY, SVEAVÄGEN 23, STOCKHOLM

Säsongens

första svenska
film på

RÖDA KVARN

blir

UNGDOM

iscensatt av

RAGNAR HYLÉN-
CAVALLIUS

efter manuskript av

ELIN WÄGNER och
REGISSÖREN

En Stockholms-
komedi

Ivan Hedquist, Märta
Hallén, Einar Beyron,
Gunnar Unger, Brita
Appelgren, Enrique
Rivero, Torsten Berg-
ström, Axel Hultman

Försäljas i förseglade
förpackningar och i lös vikt.

Babys hälsa —
Mors lycka.

Sommaren är för
"flaskbarn" och vid
avvänjningen en öm-
tåligt tid, då svåra
och ofta livsfarliga
mag- och tarmsjuk-
domar drabba de små.

Nestlé's Mjolk (sockrad, kondenserad)

och

Nestlé's nya Barnnäring

förebygga genom sin absoluta renhet och hållbar-
het dessa åkommor och äro genom vitaminrike-
dom, lättsmälthet och högt näringsvärde oöver-
träffade som barnnäringemedel.

Rekommenderas av läkare.

Provburkar och av läkare utarbetad handledning
erhålls gratis och franko från

AKTIEBOLAGET NESTLÉ, STOCKHOLM

ARSENALSGATAN 9, 3 tr.